

LUNDS
UNIVERSITET

Människohandel i sexuellt syfte – vad säger normen?

- En rättssociologisk studie om sociala normer och maktstrukturer inom människohandel i sexuellt syfte.

Författare:

Rebecca Linhard & Anna Molander

LUNDS UNIVERSITET
Rättssociologiska institutionen

Kandidatuppsats (RÄSK02)
Vårtermin 2015

Handledare: Patrik Olsson

Examinator: Måns Svensson

Abstract

The overall purpose of this thesis is to study what the general understanding of human trafficking for sexual purposes is, and at the same time increase the awareness regarding the subject. It is important to highlight this subject matter, since Sweden is striving for equality within its society (Bucken-Knapp, Karlsson & Persson-Strömbäck, 2010: 182) and the thesis becomes of interest when studying the views of this crime in Sweden in 2015.

To be able to meet the purpose of the study we have asked questions concerning what the social norms surrounding the crime are and what the views regarding the social power structures of sex, social class, and ethnicity are, and also how well they correspond to the theory of socialist feminism.

The study is performed from two perspectives - sociology of law and a normative perspective. To answer our questions we will analyse 212 answers of a quantitative survey we shared through the social media Facebook.

Our results show that the participants of this study have taken notice of the impact of the social power structures within human trafficking for sexual purposes and expressed a negative attitude and resentment toward their influence on the crime. The social norm within our close social environment is to regard sex and social class as somewhat more important elements than ethnicity in the process of human trafficking for sexual purposes.

Keywords: Human trafficking, Sexual purposes, Sweden, Women, Prostitution, Europe, UN, Norms, Normer, Sociala normer, Social norms

Förord

Vi vill rikta ett stort tack till vår handledare, Patrik Olsson, för allt stöd kring arbetet med denna studie. Trots stressen har handledningsmötena varit något vi sett fram emot och de diskussioner då du satt oss på plats med dina frågor har visat sig vara till stor hjälp!

Tack även till Pierre Carbonnier – vårt SPSS-proffs, som ryckte in i sista sekund! Tyvärr gick det inte riktigt som vi ville med programmet och fick hålla tillgodo med det statistikprogram vi redan hade tillgång till. Bättre lycka nästa gång!

TACK!

Innehållsförteckning

Abstract.....	2
Förord	3
Kapitel 1 – Inledning.....	6
1.2 Begreppsdefinitioner	6
1.3 Bakgrund	8
1.3.1 Människohandeln i Europa och USA	8
1.3.2 Problemet kring människohandel i sexuellt syfte i Sverige	9
1.3.3 Dömda för människohandel i sexuellt syfte?	9
1.3.4 Offren	10
1.3.5 Vidtagna åtgärder mot människohandel i sexuellt syfte.....	11
1.3.6 Åtgärder i Sverige.....	12
1.4 Syfte och frågeställning.....	13
1.5 Rättssociologisk relevans	14
Kapitel 2 - Tidigare forskning	15
Kapitel 3 - Teoretiska utgångspunkter	17
3.1 Kritisk kriminologi	17
3.1.1 Socialistisk feminism.....	19
3.2 Normmodellen.....	20
Kapitel 4 - Metodologiska tillvägagångssätt	21
4.1 Arbetet tar form	21
4.2 Enkätutformning, datainsamling och urval	22
4.3 Innehållsanalys	24
4.4 Kodning av vår data.....	24
4.5 Forskningsetiska överväganden.....	25
4.6 Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet	25
4.7 Reflektion till vårt förhållningssätt.....	26
4.8 Avgränsningar	26
Kapitel 5 - Resultat.....	27
5.1 Presentation av våra respondenter	27
5.2 Förekomst av människohandel i sexuellt syfte enligt våra respondenter	28
5.3 Efterfrågan av människohandel i sexuellt syfte enligt våra respondenter	29
5.3.1 Anledningar till sexköp	30
5.4 Synlighet av människohandel i sexuellt syfte enligt respondenterna.....	33
5.5 Sociala maktstrukturers påverkan vid människohandel i sexuellt syfte.....	35
5.5.1 Samhällsklass och etnicitet.....	35
5.5.2 Vilken roll spelar samhällsklass och etnicitet?.....	36

5.5.3 Könroller - vem är offer, vem är förövare?.....	39
5.5.4 Manliga och kvinnliga attribut	39
5.5.5 Neutral inställning till kön.....	42
Kapitel 6 - Analys.....	42
Kapitel 7 – Slutsatser och diskussion	47
7.1 Framtida forskning	51
Referenser	52
Bilaga 1	56
Bilaga 2.....	58

Kapitel 1 – Inledning

I dagens läge är människohandel den tredje största formen av illegal handel i världen och miljontals människor utsätts årligen (UNICEF, 2013; International Labour Organization, 2015). Efter att ha fördjupat oss i ämnet började vi fundera på problematiken med brottet och frågade oss hur den generella uppfattningen ser ut kring den här typen av brott. Vi undrade hur respondenternas syn på människohandel i sexuellt syfte ser ut, samt vilka normer angående detta som framträder i deras svar. Vi frågade också om respondenternas syn på de sociala maktstrukturerna kön, samhällsklass och etniciteter, i förhållande till människohandel i sexuellt syfte, samt huruvida det finns stöd för teorin socialistisk feminism i respondenternas svar.

Med studien kommer vi till en början beskriva problemet både i Sverige och västvärlden, för att sedan gå in på våra respondenters uppfattningar gällande människohandel i sexuellt syfte. Sverige är ett land där jämställdhet inom denna fråga prioriteras (Bucken- Knapp, Karlsson & Persson-Strömbäck, 2010: 182) och att öka medvetenheten kring detta brott och vad den generella uppfattningen är anser vi är av stor vikt.

1.2 Begreppsdefinitioner

I detta kapitel tar vi upp ord vi ansett behövt en närmare förklaring för att läsaren ska få en tydlig bild av hur vi i denna studie definierar olika begrepp.

Vi har under arbetets gång insett att det är komplicerat att definiera och skilja på människohandel för sexuella ändamål, trafficking, koppleri och prostitution. För att därför öka förståelsen för vad denna studie handlar om redogörs här nedan för övergripande begrepp som kommer benämnas i texten.

Människohandel

FN definierar all människohandel - inte bara den med sexuella ändamål - och betonar att även om en människa samtyckt till handlingen kan den anses vara likställd med människohandel. Definitionen är:

”Människohandel innebär rekrytering, transport, överföring, hysande eller mottagande av personer genom hot eller bruk av våld eller andra former av tvång bortförande bedrägeri vilseledande, maktmissbruk eller missbruk av en persons utsatta belägenhet eller givande eller mottagande av betalning eller förmåner för att erhålla samtycke från en person som har kontroll över en annan person i syfte att utnyttja denna person. Utnyttjande skall innebära åtminstone utnyttjande av andras prostitution eller andra former av sexuellt utnyttjande tvångsarbete eller slaver eller med slaveri jämförbara bruk och sedvänjor träldom eller avlägsnade av organ.”
(Brottsoffermyndigheten, 2014).

Trafficking

Detta ord är synonymt med människohandel och används i Sverige som ett begrepp likställt med människohandel i sexuellt syfte. Trafficking är det engelska ordet för människohandel och har sitt ursprung från att lagöverträdelsen regelmässigt transporterar en individ (Brå, 2008).

Koppleri

För att göra sig skyldig till koppleri krävs det att man understödjer eller på ett otillständigt sätt ekonomiskt drar fördel av att en annan person har tillfälliga sexuella förbindelser eller helt eller delvis ställer en lägenhet till förfogande för denna typ av aktivitet med vetskap om syftet (Polisen, 2014).

Prostitution

Definitionen av prostitution är när en part köper eller säljer sexuella tjänster där (oftast ekonomisk) kompensation ingår från/till en annan part. Denna kompensation måste vara en given omständighet för den sexuella tjänsten (Westerberg & Sundell, 2008).

Sociala maktstrukturer i detta arbete

Med sociala maktstrukturer menar vi strukturer som kan påverka maktfördelningen i samhället. De kategorier som kommer att tas upp här är etnicitet, samhällsklass och kön. Avgränsningen har gjorts efter vår teori socialistisk feminism (Daly & Chesney-Lind, 1988: 504).

1.3 Bakgrund

I det här kapitlet kommer vi presentera en generell redogörelse över människohandeln i sexuellt syfte i Sverige samt västvärlden. Därefter beskrivs de åtgärder som tagits i kampen mot människohandel i sexuellt syfte. Detta inkluderar internationella insatser och insatser i Sverige.

I fjärde artikeln i Förenta Nationernas (FN) konventioner om mänskliga rättigheter fastslås det att ingen människa ska hållas som slav och att all form av slavhandel måste förbjudas.

Konventionen antogs av FN den 10 december 1948 och var ett resultat av reaktionerna på konsekvenserna av andra världskriget. Konventionens huvudsyfte var att stoppa den typen av grymhet från att någonsin hända igen och att garantera alla individers rättigheter som människor (United Nations, u.å.)

1.3.1 Människohandeln i Europa och USA

I och med globaliseringen och demografiska skillnader mellan den moderna västvärlden och utvecklingsländer har FN:s konventioner om mänskliga rättigheter blivit utmanade då människohandel i många former expanderat (Shelley, 2010: 3f). Människohandel är idag den tredje största kriminella verksamheten i världen efter droger och vapen (UNICEF, 2013). Att handla med människor är en väldigt lönsam bransch då kostnaderna är låga, riskerna minimala, potentiella vinster höga och efterfrågan är stor (Shelley, 2010: 3f). Just efterfrågan på sexuella tjänster är en stor bidragande faktor till att människohandel i sexuellt syfte förekommer i så stor skala världen över (International Organization for Migration, 2015).

Exakta siffror på hur många personer som årligen utsätts för människohandel i sexuellt syfte är svåra att mäta och varierar. *The International Organization for Migration (IOM)* uppskattar att det finns cirka 800 000 människor som idag är utsatta för trafficking över internationella gränser. *The International Labour Organization (ILO)* bedömer att av 19 miljoner människor världen över som i nuläget tvingas till slavarbete av privatpersoner eller företag är 4,5 miljoner personer utsatta för sexuell exploatering. Kriminella organiserade grupper tjänar i dagsläget miljarder på människohandel och exploatering av dessa individer (International Organization for Migration, 2015; International Labour Organization, 2015).

Mest förekommande är att offer för människohandel transporteras över landsgränser för att utnyttjas i andra länder än sitt hemland. I Afrika och Asien förekommer det dock trafficking även inom länders gränser. Ryssland, till exempel, både bidrar med och är ett destinationsland

för offer för människohandel i sexuellt syfte. Landet är även en passage in till Europa för asiatiska offer. Majoriteten av prostituerade i Europa transporteras från Eurasien, Asien, Sydamerika och Afrika. Många av dessa illegala invandare har själva betalat smugglarna för hjälp att komma in i landet. Många av de som betalade smugglarna blev offer för trafficking under resans gång eller vid ankomst i det nya landet (Shelley, 2010: 12f).

1.3.2 Problemet kring människohandel i sexuellt syfte i Sverige

Människohandel är enligt svensk lag ett brott mot person och behandlas i 4 kap. 1a§ brottsbalken (BrB). Lagen lyder:

“Den som, i annat fall än som avses i 1 §, genom olaga tvång, vilseledande, utnyttjande av någons utsatta belägenhet eller med annat sådant otillbörligt medel rekryterar, transporterar, överför, inhyser eller tar emot en person i syfte att han eller hon ska exploateras för sexuella ändamål, avlägsnande av organ, krigstjänst, tvångsarbete eller annan verksamhet i en situation som innebär nödläge för den utsatte, döms för människohandel till fängelse i lägst två och högst tio år.

Den som begår en gärning som avses i första stycket mot en person som inte har fyllt arton år döms för människohandel även om inte något sådant otillbörligt medel som anges där har använts.

Är ett brott som avses i första eller andra stycket mindre grovt, döms till fängelse i högst fyra år.” (SFS 2010:371)

I Sverige är människohandel i sexuellt syfte ett brott som förekommer främst i regionerna kring storstäderna, även om det också existerar på mindre orter. I polisens lägesrapport *Människohandel för sexuella och andra ändamål* från 2014 slås det fast att det är svårt att säga hur många som utsatts för människohandel i sexuellt syfte i Sverige under år 2013, det år lägesrapporten behandlar. Alla beräkningar av denna typ av brott är helt beroende på hur mycket resurser polismyndigheterna valt att lägga på undersökningar av människohandel, hur kompetensen ser ut inom polisorganisationen samt hur många tips polisen får in. Standarden på polisens insatser varierar från år till år. Till problemet tillkommer också att det i princip är omöjligt för polisen att identifiera och lokalisera de kvinnliga offer som nämns under telefonavlyssningar eller iaktas av polisen under spaningar (Rikspolisstyrelsen, 2014: 15).

1.3.3 Dömda för människohandel i sexuellt syfte?

Under 2013 upprättades sammanlagt 41 anmälningar gällande människohandel i sexuellt syfte av polisen, en ökning sedan året innan då 21 anmälningar gjordes. Polisen tror att ökningarna

– som främst inkom i Stockholms län - kan komma av en ökad rapportering från Migrationsverket tillsammans med satsningen på området i och med polisens prostitutionsgrupp i länet (Rikspolisstyrelsen, 2014: 15).

År 2013 dömdes 1 person i tingsrätten för människohandel för sexuella ändamål och 1 person för medhjälp till brottet. Detta trots att 41 anmälningar om brottet upprättats av polisen. Utöver detta dömdes 6 personer för grovt koppleri och 15 för koppleri. Under 2012 var siffrorna 21 anmälningar och 7 dömda för människohandel i sexuella syften, 3 dömda för grovt koppleri och 25 för koppleri (Rikspolisstyrelsen, 2014: 15).

Rikspolisstyrelsen skriver i sin rapport (2014) att dessa låga siffror kan ha flera förklaringar. Dagens brottskonstruktion är svårtolkad och bevisröskeln är hög. Till detta kommer att gärningspersonerna anpassat sina metoder för att slippa långa straff genom mer raffinerade metoder. De kan till exempel normalisera fysiskt och sexuellt våld gentemot offren och ge de utsatta mer handlingsfrihet samt en del av inkomsterna. På detta sätt skapar gärningspersonerna en relation till offren och gör dem känslomässigt beroende vilket resulterar i att de är mindre villiga att vittna mot de skyldiga i en rättsprocess. Att offren inte sällan saknar förtroende för polisväsendet och känner en stark oro för att känslig information ska spridas vidare till hemlandet underlättar inte i processen att samla in vittnesmål mot de skyldiga (Rikspolisstyrelsen, 2014: 15, 17).

1.3.4 Offren

År 2013 rapporterade Eurostat att 62 % av de identifierade offren för trafficking inom Europeiska Unionen (EU) mellan 2008-2012 var utsatta för människohandel i sexuellt syfte. Den övervägande majoriteten av dessa offer var flickor och kvinnor. Detta stämmer även i Sverige. Gärningspersonerna var enligt rapporten till överhängande del män (Rikspolisstyrelsen, 2014: 17).

Under 2013 var offren för människohandel i sexuellt syfte polisen träffade på i Sverige främst kvinnor mellan 18-30 år. Dessa kvinnor kom framförallt från Rumänien, Bulgarien, Ungern, Litauen och Nigeria. Kvinnorna har oftast liknande bakgrunder och har antingen prostituerats för första gången när de kom till Sverige eller varit prostituerade i andra EU-länder.

Kvinnorna är ofta ekonomiskt utsatta vars hemländer ofta begränsar flickors och kvinnors rättigheter. Det kan handla om diskriminering i utbildningssystemet och på arbetsmarknaden samt att landets sociala trygghet brister. Flertalet av dessa kvinnor har dessutom tvingats fly från förhållanden där de blivit utsatta för fysiskt, psykiskt och sexuellt våld i olika former.

Många av dessa kvinnor har därtill bristande kännedom kring hur det svenska samhället fungerar och vilka möjligheter det finns att få hjälp av polis, sociala myndigheter och ideella organisationer. Det faktum att få av kvinnorna förstår och talar svenska och enbart några få förstår engelska utgör även det en barriär för dessa kvinnor att få hjälp (Rikspolisstyrelsen, 2014: 16ff).

Försäljningen av kvinnorna i Sverige sker idag, precis som i många andra länder, ofta på internet. Under år 2013 framkom det enligt polisens lägesrapport (2014) att sexköpande män fått intrycket av de webbsidor där kvinnornas sexuella tjänster säljs att kvinnorna själva lagt ut annonserna. Detta är något gärningspersonerna medvetet haft i åtanke då de designat hemsidorna. Vanligt är att gärningspersonerna sorterar webbsidorna efter kvinnornas etnicitet eller efter sexuella preferenser hos sexköparna. Den här typen av webbsida är som regel kopplad till organiserade nätverk av människohandel. Många av kvinnorna – särskilt de utan läs- och skrivförmåga - har egentligen ingen aning om vad som utlovas i annonserna. Detta var särskilt vanligt bland kvinnor av romskt, nigerianskt och rumänskt ursprung då de i allmänhet sällan var läs- och skrivkunniga (Rikspolisstyrelsen, 2014: 18, 20).

Många av de kvinnor som förs till Sverige är medvetna om att de kommer att prostitueras. De är däremot mer sällan medvetna om villkoren för sina förväntade arbetsvillkor. Det är vanligt att de blir skuldsatta genom att de förväntas betala tillbaka kostnader för resan, hyra, annonsering, hygienartiklar och mat (Polisen, 2015).

1.3.5 Vidtagna åtgärder mot människohandel i sexuellt syfte

FN:s protokoll om förebyggande, bekämpande och bestraffande av handel med människor, särskilt kvinnor och barn, det så kallade Palermoprotokollet, skapades som ett komplement till FN:s Konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet. År 2014 hade detta undertecknats av 147 medlemsstater (Van Dijk & Klerx-Van Mierlo, 2014: 229; ECPAT, 2013). 27 av EU:s medlemsländer har skrivit under protokollet, då undantaget är Kroatien (UNDOC, 2015).

Europarådet är en europeisk organisation vars syfte är att främja mänskliga rättigheter i de nuvarande 47 medlemsstaterna. Under år 2005 godkändes och undertecknades Europarådets konvention mot människohandel, som inriktar sig på offer för brott mot mänskliga rättigheter, i Warsawa. Detta protokoll har gett upphov till en överenskommelse om övervakning, så kallat *Group of experts on Action against Human Trafficking* (GRETA). GRETA rapporterar sina resultat till konventionsstaternas utskott som årligen antar de rekommendationer som

GRETA föreslår. GRETA begär sedan att landet som blivit utrett inom en viss tid ska meddela vilka åtgärder landet vidtagit för att förbättra situationen. I rådande situation gällande människohandel är GRETA:s rapporter ett av de viktigaste verktygen för övervakning av brottsituationen ur ett globalt perspektiv. Nästan alla medlemsstater i EU har skrivit under Warsawkonventionen med undantag av Tjeckien, Grekland och Estland (Van Dijk & Klerx-Van Mierlo, 2014: 232).

Europeiska Unionen har för närvarande 28 medlemsstater och har antagit flera åtgärder för att bekämpa människohandel. Det är den Europeiska kommissionen som har blivit tilldelad uppgiften att bevaka tillämpningen av direktivet samt att meddela EG-domstolen i Luxemburg vid tillfällen då direktivet inte efterlevs (Van Dijk & Klerx-Van Mierlo, 2014: 232).

USA:s utrikesdepartement genomför årligen rapporteringar gällande människohandel där de rangordnar länder i världen utefter deras åtgärder mot människohandel – detta enligt amerikansk lagstiftning. Informationen gällande länders insatser kommer främst från anställda på amerikanska ambassader runt om i världen och upplysningarna gäller åtal i fall av människohandel, skydd av de utsatta för brott samt förebyggande arbete (Van Dijk & Klerx-Van Mierlo, 2014: 230f). Sverige har enligt USA:s utrikesdepartement fått grad 1 på en gradskala 1-3. Grad 1 innebär att landet i fråga till fullo följer de minimistandarder för skydd av offer för trafficking och landets regerings arbete angående identifiering av och tillmötesgåendet av de utsattas behov som USA:s utrikesdepartement utvecklat. Grad 3 innebär att man inte följer minimistandarderna och att landet inte på något sätt verkar för att göra detta (U.S. Department of State, u.å.; U.S. Department of State, 2014).

Dock är dessa omfattande insatser mot människohandel inte nog. Ibland annat rapporter från *Global Alliance against Trafficking in Women* framställs bristen på framsteg i kampen mot människohandel. I en rapport från *United Nations Office on Drugs and Crime* (UNODC, 2009) framkommer det att de låga siffrorna dömda för brottet dömts i ett fåtal västerländska länder. Ställt i proportion till att människor är den tredje största handelsvaran i den kriminella organiserade handeln i världen efter droger och vapen är siffran över dömda förvånansvärt låg. Detta särskilt om man jämför med dem som döms för handel med illegala droger (Van Dijk & Klerx-Van Mierlo, 2014: 230).

1.3.6 Åtgärder i Sverige

Sverige var ett av Europarådets medlemsländer som undertecknat Europarådets konvention mot människohandel, detta ratificerades år 2010. Detta innebär att även Sveriges åtgärder mot

människohandel övervakas av GRETA och den första utvärderingen av Sveriges arbete mot trafficking kom 2012, i vilken Sverige deltog. Svenska myndigheters arbete mot människohandel - så som lämplig lagstiftning och de resurser som läggs på arbetet - välkomnades. Däremot ansåg GRETA att Sverige kan bli bättre på att utarbeta lämpliga straff för dem som döms för människohandel. Sverige behöver också öka medvetenheten om brottets existens och utbilda de myndighetspersoner som kommer i kontakt med offer för trafficking - till exempel poliser, advokater, anställda på migrationsverket och i socialtjänsten (Secretariat of the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings (GRETA) 2014: 53; Utrikesutskottet, 2005/06). Den 7 december år 2000 bestämde sig även den svenska regeringen för att underteckna FN:s Palermoprotokoll i Palermo den 12 december år 2000. Beslutet av ratificera protokollet kom den 17 juni år 2004 och trädde i kraft i Sverige den 31 juli 2004 (Utrikesdepartementet, 2004).

De insatser mot människohandel i sexuellt syfte som pågår i Sverige leds av Rikskriminalpolisen vars överordnade syfte är att bekämpa kriminella nätverks möjligheter att etablera sig och operera i Sverige. Myndigheten har som ett led i detta arbete nära kontakt och samarbete med Interpol och Europol och ska även arbeta för att underlätta internationella samarbeten och krisberedskaper (Rikspolisstyrelsen, 2014: 31).

Rikskriminalpolisen har en underrättelsesektion vars arbete är att förebygga och bekämpa organiserad brottslighet och har i dagsläget en utvecklad bild av den grova organiserade brottsligheten i Sverige. Detta genom analys av information efter strategiska och operativa kriminalunderrättelsetjänster på nationell nivå med bland annat människohandel i fokus. Rikskriminalpolisen har även en utredningssektion som ansvarar för utredningar av grova brott, till exempel människohandel i olika ändamål (Rikspolisstyrelsen, 2014: 31).

1.4 Syfte och frågeställning

Studiens övergripande syfte är att undersöka hur den generella uppfattningen ser ut rörande människohandel i sexuellt syfte, samt öka medvetenheten kring ämnet. Detta är ett viktigt ämne att belysa då Sverige strävar efter ett jämställt samhälle (Bucken- Knapp, Karlsson & Persson-Strömbäck, 2010: 182), vilket gör att studien är av intresse för att se till hur uppfattningen kring brottet faktiskt ser ut i Sverige år 2015. För att besvara studiens syfte har vi ställt följande frågor:

- Hur beskriver respondenterna sin syn på människohandel i sexuellt syfte och vilka sociala normer framträder ur respondenternas formuleringar?
- Hur beskriver respondenterna sin syn på de sociala maktstrukturerna kön, samhällsklass och etnicitet, i förhållande till människohandel i sexuellt syfte, samt går det att i respondenternas formuleringar finna stöd för teorin socialistisk feminism?

1.5 Rättssociologisk relevans

Fokus inom rättssociologin ligger bland annat på att undersöka och utreda rätten i samhället och analysera hur olika relationer i samhället påverkas av lagstiftningen samt hur relationerna i samhället i sin tur påverkar rätten (Mathiesen, 2005: 23).

Mathiesen (2005) skriver i sin bok *Rätten i samhället* att rätten i samhället skapats genom en maktkamp mellan olika samhällsliga intressen, där den som går vinnande ur striden får privilegiet att bestämma i utvecklingen inom rätten. Makt kan i sin tur bland annat förstås som ett tillfälle att få bestämma på det sociala planet i livet - och på så sätt understödja ett intresse - trots eventuell opposition från personer i ens omgivning. I och med denna typ av förståelse av makt har försök att klarlägga formationer av maktgrupper av olika storlek i samhället gjorts. Därefter har frågan ställts vilken av dessa maktgruppers prägel på omgivningen som genomsyrar utvecklingen av samhället mest (Mathiesen, 2005: 123, 125).

Håkan Hydén skriver i sin bok *Normvetenskap* (2002) om normer och deras påverkan på just rätten. Normer uppstår då individer socialiseras i en miljö där vissa handlingar bestämts av tongivande individer som riktiga och blivit det normala sättet att handla på. Enligt Gibbs (1981) innebär en norm ett strukturerat system av sanktioner (Hydén, 2002: 115; Gibbs, 1981: 72). Rättsregler i sin tur är normer som efter viss tid upphöjs till rättsregler och därmed engageras även den statliga makten för upprätthållandet av denna norm (Aubert, 1976: 23). Mathiesen (2005: 117) menar att det konstant sker en växelverkan mellan rätten och samhället där de båda påverkar varandra i utvecklingen.

Den informella sociala kontrollen definieras av Vago (2012) som sociala normer som inte bara talar om för medlemmar i ett samhälle hur de ska uppföra sig, men även ger en

grundläggande känsla av vad som är rätt och fel i moraliska sammanhang. Denna informella sociala kontroll har mest inflytande i samhällen där individer känner varandra närmare och där de som följer respektive bryter mot normerna personligen kan berömmas eller bestraffas (Vago, 2012: 195).

Vago (2012) tar upp formell kontroll, vilket är ett verktyg som tar vid när den informella kontrollen inte räcker till. Detta för att ta vara på de normer som redan existerar i samhället. Den formella kontrollen utövas bland annat av staten genom lagar, men även inom kyrkan och tjänstesektorn. Dessa institutioner besitter en makt de kan utöva gentemot dem som bryter mot de uppsatta reglerna som existerar (Vago 2012: 197).

Vår studie är rättssociologiskt relevant då vi utgår från ett normativt synsätt och undersöker hur den generella uppfattningen ser ut rörande människohandel i sexuellt syfte enligt våra respondenter. Genom att göra detta kan vi se vilka de sociala normerna kring sociala maktstrukturer inom människohandel i sexuellt syfte är enligt våra deltagare. De ovan nämnda utgångspunkterna gör att vår uppsats har ett rättssociologiskt perspektiv.

Kapitel 2 - Tidigare forskning

I det här kapitlet redogör vi för den forskning inom området som vi hittat och anser passar studien. Den forskning vi har hittat är skriven av Holmström & Skilbrei (2008), Bucken-Knapp, Karlsson & Persson-Strömbäck (2010) samt Westerstrand (2008).

Prostitution i Norden är en forskningsrapport skriven av Charlotta Holmström & May-Len Skilbrei (2008) som redogör för förhållandet kring prostitution och trafficking i de nordiska länderna. Problemområdena som lyfts upp är förekomst och utsträckning av prostitution och människohandel för sexuella ändamål, rättsligt hanterande och sociala åtgärder riktade mot fenomenen, samt inställning och förhållningssätt till detta. Samtliga länder i Norden har infört ett förbud mot trafficking. Prostitutionsmarknaden i de nordiska länderna antas förekomma inomhus, samtidigt som de uppskattningar och registreringar som gjorts är av den synliga gatuprostitutionen. Ökningen av kvinnor med annan etnisk bakgrund i prostitution som marknadsför sig själva på internet, samt människohandelsärenden har inneburit problem för polis och sociala myndigheter att överskåda utbredningen. Svårt är det också att uppskatta hur många som fallit offer för människohandel i sexuellt syfte i och med bristerna som finns när det kommer till att beräkna antalet offer, som i flesta fall uppskattas efter antal rättsfall

(Holmström & Skilbrei, 2008: 383). Forskningsrapporten bygger på tidigare rapporter och sammanställningar kring de både prostitution och människohandel i sexuellt syfte i Sverige från de senaste 30 åren. (Holmström & Skilbrei, 2008: 304).

Gregg Bucken-Knapp, Johan Karlsson och Karin Persson-Strömbäck (2010) har skrivit artikeln *Security, Equality and the Clash of Ideas: Sweden's Evolving Policy Towards the Trafficking of Women for Sexual Purposes*. Där början för de åtgärder som tagits för att motarbeta trafficking diskuteras. Artikelns författare tar upp två vetenskapliga perspektiv, nämligen ett jämställdhetsperspektiv och ett säkerhetsperspektiv. Detta för att se till vilken av dem som ger form åt de svenska myndigheternas arbete. Om fokus läggs på de normativa uppfattningar som hjälper till att forma inrikespolitiken, samt i vilket sammanhang de uppstår, kan detta, enligt författarna, åstadkomma en djupare förståelse för vilka underliggande motiv landet arbetar på för att minska trafficking (Bucken-Knapp, Karlsson & Persson-Strömbäck, 2010: 167ff). Jämställdhetsperspektivet har syns tydligt i diskussioner kring utformandet av antitraffickingpolicys i Sverige. Här anses frågor rörande den internationella sexindustrin, bristfälligt särskiljande mellan prostitution och trafficking samt vidtagna åtgärder gällande fysisk och psykisk vård för drabbade traffickingoffer ligga till grund för debatten (Bucken-Knapp, Karlsson & Persson-Strömbäck, 2010: 182).

Jenny Westerstrand (2008) har skrivit avhandlingen *Mellan mäns händer: kvinnors rättssubjektivitet, internationell rätt och diskurser om prostitution och trafficking*. Syftet med avhandlingen var att utveckla ett könsteoretiskt bidrag till förståelsen av prostitution, studera (de feministiska) diskursordningarna om prostitution och trafficking med fokus på hur man förstår dessa två begrepp och hur man relaterar dem till tolkningar av världen – eller relationen mellan ”varat” och ”börat” i olika feministiska positioneringar inom dessa diskursordningar. Slutligen studeras hur skapandet av kvinnors rättssubjektivitet med fokus på diskursen som vill normalisera prostitution som sexarbete sker genom pendlingen mellan diskursordningarna om prostitution och trafficking (Westerstrand, 2008: 25).

Författaren utgår från att olika förståelser av ett fenomen skapar olika möjligheter att agera. Westerstrand (2008) beskriver en bild där ”varat”; hur världen ser ut, samt ”börat”; hur saker borde vara. Därefter drar hon paralleller till hur samhällets rättsregler ska få ihop ”varat” och ”börat” i överensstämmelse med varandra. Vidare tas författarens utgångspunkt kring de olika uppfattningarna rörande prostitution upp. Den stora skillnaden för hur traffickingbrott tolkas

är mellan föreställningarna att prostitution bryter mot eller bekräftar normen, vilket kan förstås genom att ena sidan vill straffbelägga prostitution och den andra sidan vill legalisera detta. Argumenten för de olika sidorna förs för det mesta utifrån feministiska grundsyner där dessa kan sammanfattas i radikal feminism, som ser all prostitution som våld mot kvinnor och fokus ligger på sammansättningen, samt den institution som prostitution utgör och å andra sidan den sexradikala diskussionen där prostitution är något bra och där fokus är på aktörskapet, kvinnans rätt att besluta över sin egen kropp (Westerstrand, 2008: 30, 40f, 99f).

Westerstrands (2008) arbete visar på att normaliseringsdiskursen gällande prostitution också legitimerar sexköparen när det kommer till människohandel. Ser man till prostitution som en akt och frånser de strukturer som existerar i vårt samhälle förbises männens bidrag till människohandel. På så vis reproduceras könsojämlikheterna i samhället. Med detta föreslår Westerstrand (2008) ett annat synsätt på debatten kring prostitutionens fokus på personens frivillighet och sätter större fokus på samtycket. Enligt författaren blir det inte av vikt att avgöra hur kvinnan bör betraktas som en individ som kan fatta sina egna beslut eller inte, utan att istället förstå syftet med sexköpslagen från perspektivet att samhället inte accepterar ett kommersialiserande av kvinnokroppen. En av hennes slutsatser är att ”en grundläggande spänning finns inom normaliseringsdiskursens tal om prostitution respektive trafficking. Försvaret av kvinnors autonomi och rätt till sina kroppar när tal är om prostitution, och ett grundläggande meningsskapande kring att analytiskt fokusera på kvinnan i prostitutionen, blir ett försvar för köparens logik när tal är om trafficking.” (Westerstrand, 2008: 373f).

Kapitel 3 - Teoretiska utgångspunkter

Vi har valt att analysera det insamlade materialet med hjälp av socialistisk feminism, som har sina rötter i den kritiska kriminologin och normmodellen av Håkan Hydén (2002). I den socialistiska feminismen ligger fokus på kön, klass och etnicitet. Kvinnans sexualitet och arbete kopplas samman och utnyttjas för att främja intressen för dem som besitter den största delen av ojämnt fördelad makt i samhället (Lorber, 2009). Normmodellen fungerar som ett bra verktyg att använda till analysen för att systematisera vad det är som ligger bakom normerna i samhället. (Hydén 2002: 290)

3.1 Kritisk kriminologi

Det finns flera olika definitioner av kritisk kriminologi (Stubbs, 2008: 6ff). Kritiska kriminologer anser att orsakerna till brott finns i olika hierarkiska samhällsskikt och den i

samhället ojämnt fördelade makten. Exempel på dessa samhällsskikt är etnicitet och klass (Friedrichs, 2009: 210ff; DeKeseredy & Schwartz, 1996: u.s.; Young, 1988). Synen på brott som yttringar av personlig avvikelse är något som kritiska kriminologer förkastar. För att minska brottsligheten och underlätta social rättvisa krävs större strukturella och kulturella förändringar i samhället (Messerschmidt, 1986: u.s.). Den kritiska kriminologin har sina rötter i den marxistiska och radikala kriminologin (DeKeseredy & Dragiewicz, 2012: 2). Den nutida kritiska kriminologin föddes i USA och Storbritannien, men idag återfinns kritiska kriminologer över hela världen (DeKeseredy & Perry, 2006:1ff).

Feminismen och dess intåg i kriminologin

En gren inom den kritiska kriminologin är den feministiska kriminologin och under 60-talet gjorde feminismen som folkrörelse debut i främst USA, Kanada, Storbritannien och Europa som ett svar på breda sociala orättvisor. Dessa sociala orättvisor ansågs ha sitt ursprung i frågor rörande oförrätter baserade på bland annat etnicitet, kolonialism och kriget i Vietnam. Många kvinnor deltog i dessa rörelser, men var av uppfattningen att de inte behandlades som jämlikar av sina manliga kollegor. Samtidigt uppmärksammades även denna typ av ojämlikhet inom andra områden så som regeringen, universitetskretsar samt affärsvärlden. Universitetsvärlden - då en grogrund för frågor kring just social och politisk aktivism - var platsen där akademiker inom sina respektive fält började undersöka hur dessa ojämlikheter kunde minska kring denna tid. Kriminologin var inget undantag (Renzetti, 2012: 129).

Det var ur dessa tankegångar som olika typer av feministisk kriminologi utvecklades. Alla feministiskt kriminologiska teorier har gemensamma drag så som fokus på skapandet av normer i olika grupper genom socialisering (Renzetti, 2012: 129). Feminismen fastslår att genus styr våra relationer, vårt sociala liv och att våra egna uppfattningar om maskulinitet och femininitet skapar olikvärdiga förhållanden mellan män och kvinnor (Daly & Chesney-Lind, 1988: 504).

Lorber (2009) menar att kvinnor systematiskt blivit utestängda från mansdominerade akademiska områden då de dels inte ansetts lämpade för den typen av studier eller arbete, samt att det kvinnor gör, tänker eller säger är ointressant och oviktigt.

Det är ur denna syn på kvinnor som en av feminismens grundpelare vuxit fram; nämligen att kvinnors perspektiv och erfarenheter borde inkluderas i forskning och teoretisering. Detta för att utröna likheter och skillnader mellan kvinnors och mäns beteende och sätt att tänka på, då

båda perspektiven är lika viktiga eftersom de representerar strukturen i samhället. Det finns med andra ord inget mål för feministerna att helt utesluta eller bortse från mannens perspektiv (Renzetti, 2012: 130).

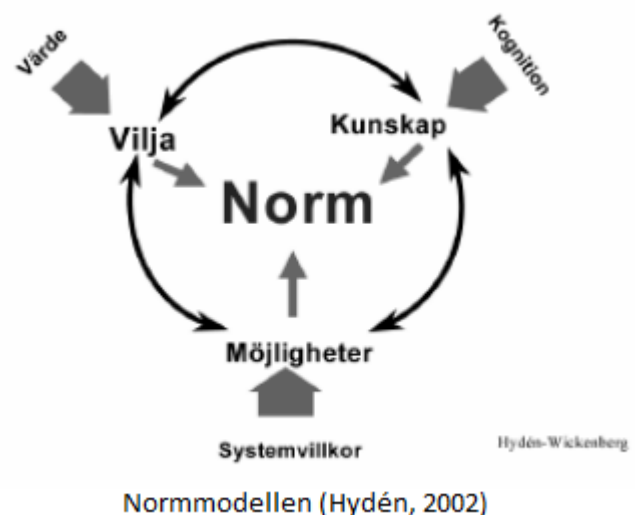
3.1.1 Socialistisk feminism

Det som enligt den socialistiska feminismen skapar ojämlikhet könen emellan är den manliga dominansen över kvinnor och politisk-ekonomiska relationer sedan lång tid tillbaka (Renzetti, 2012:135). Den socialistiska feminismen menar - till skillnad från den marxistiska feminismen - att enbart klass omöjligt kan vara källan till den manliga dominansen och tar avstånd från både leninismen och maoismen. Istället utvecklades den marxistiska synen på exploatering och kom att inkludera andra typer av sammanhang där kvinnors arbete kunde utnyttjas, till exempel hushållsarbete och uppfostran av barn. Det ansågs vara nödvändigt att skapa en ny teori för att förstå de grundläggande strukturerna i den manliga dominansen (Gordon, 2013).

Enligt den socialistiska feminismen finns det flera områden där dominans kan förekomma. Framst ligger fokus på kön, klass och etnicitet där kvinnans sexualitet och arbete - vare sig det genererar en inkomst eller inte - är sammankopplade och utnyttjas. Lösningen på problemen i samhället är enligt socialistiska feminister att omvandla patriarkala och kapitalistiska klassförhållanden (Renzetti, 2012: 133ff).

De socialistiska feministerna var i grunden socialister, men de ansåg inte nödvändigtvis att kapitalismen var den största fienden. De erbjöd aldrig en lösning, en plan, för en socialistisk ekonomi då detta ansågs vara onödigt och oanvändbart. Det enda sättet att nå målet med en skälig ekonomi och på så

vis garantera jämställdhet och samhällets välmående var genom demokrati. Idealbilden hos de socialistiska feministerna bestod av en demokrati genom deltagande där medborgarna aktivt deltog i processen att forma samhällets riktlinjer och grundprinciper (Gordon, 2013).

3.2 Normmodellen

För att förstå normmodellen krävs en förståelse för vad en norm är. Normer är en slags måttstock för vilka riktlinjer som finns och vad som anses vara det normala vid en viss situation, hur individen bör handla. Det är ett slags kännetecken för vilka beteenden som anses vara normalt och socialt accepterat. Bryter en individ mot en norm bestraffas denne genom tillsägelser eller blickar av samhället (Hydén, 2002: 15, 133f, 159f).

Vilja, Kunskap och Systemvillkor

Hydén tillämpar normmodellen för att förklara normers förutsättningar. För att en norm ska formas måste komponenterna vilja/värderingar (V), kunskap/kognition (K) och systemvillkor/möjligheter (SM) finnas.

Viljan kopplas samman med de värden individen omfattar, vilka drivkrafter och motiv som ligger bakom dennes handlingar. Vilka även kan kopplas ihop med olika motivationssystem som till exempel människans samvete, etik och moral, men även andra yttre påverkanssystem som politik, religion och andra ideologier. Ekonomiska överväganden som kopplas samman med egoistiska motiv, liksom handlande utifrån lojalitet mot andra medmänniskor är andra exempel på dessa drivkrafter. Med andra ord nöjer sig alltså normmodellen med att peka ut vilken typ av analys som är av mest relevans för att förstå sig på handlandet i ett normperspektiv (Hydén, 2002: 285f).

Kunskapen är beroende på hur vi ser och uppfattar världen i sig. Kön, utbildning, etnicitet, makt, samt vilken status personen besitter i samhället när denne uttalar sig spelar in här. Här handlar det alltså inte bara om så kallad boklig kunskap, utan rör sig om både social och kommunikativ kompetens, som annan "tyst kunskap". Kunskapen är på så vis inte jämnt spridd över befolkningen, utan relaterar till den sociala och ekonomiska statusen individen besitter, som grundar sig i samhällets maktskillnader. Normer har därför både med den primära socialisationens värderingar och syn på kunskap, likväl som den sekundära socialisationens professionella färdigheter. Kognition kan därmed vara relaterad till både det kulturella som till det professionella planet (Hydén, 2002: 285f).

Den tredje komponenten, *systemvillkor och möjligheter*, har att göra med de möjligheter som finns för att genomföra en önskad handling. Systemvillkoren vänder sig till de begränsningar

som finns i natur och samhälle, likafullt som att individuella omständigheter spelar in. Till denna komponent hör de strukturella samhällsfaktorerna; vilka möjligheter omgivningen har för att genomföra en handling. Människan socialiseras in i samhället via ett handlingsystem där personen själv lär sig hur den ska agera i olika situationer, vilket gör att interaktionen mellan individerna är av stor vikt (Hydén, 2002: 283).

Kritik av teori

Även om den socialistiska feminismen har tagit ställning för vikten av att uppmärksamma effekterna av sexismen och orättvisorna kopplade till samhällsklasserna har även kritik riktats mot vissa delar av teorin. Det är framförallt synen på alla kvinnor som en relativt homogen grupp vars enda olikheter utgörs av klasstillhörighet. Inom nyare feministiska teorier har vikten av att vidare undersöka hur etnicitet samverkar med kön, klass och andra områden där ojämlikhet förekommer. Detta för att på ett mer fasetterat och nyanserat sätt kunna förstå både kriminalitet hos kvinnor och kvinnor som offer likväl som hur rättsväsendet möter kvinnor generellt (Renzetti, 2012: 135).

Normmodellen kan användas som ett analysredskap för att systematisera kunskapen kring det mänskliga handlandet. Dock ger metoden inga svar på alla frågor i sig själv. För att tydliggöra systemets struktur kan normmodellen med fördel istället kombineras med andra teorier och på så vis genomföra en djupare analys (Hydén 2002: 290). Detta problem har vi ämnat att kringgå då vi även applicerat den socialistiskt feministiska teorin på empirin i vår studie.

Kapitel 4 - Metodologiska tillvägagångssätt

I det här avsnittet kommer vår metod presenteras. Vår empiri har samlats in genom en enkät och tillvägagångssättet presenteras nedan. Vi har valt att arbeta kvantitativt vilket innebär att forskaren letar efter mätbara resultat, ofta i form av numerisk data (Bryman, 2011: 40, 150) då vi ansåg att detta var en passande metod för vår studie.

4.1 Arbetet tar form

Arbetet startade den 23 mars 2015 och avslutades den 25 maj samma år där vår intention med uppsatsen från början var att intervjua Polisen kring deras arbete med människohandel i

sexuellt syfte. Tyvärr fick vi bara ihop en intervju då de var hårt belastade. Vi hade även kontakt med en åklagare som meddelade att hon inte hade möjlighet att ställa upp på en intervju, vilket fick oss att börja tänka i nya banor. En enkät framställdes och skickades ut till Polisen i hopp om svar. Tyvärr fick vi inga svar och blev tvungna att tänka om ännu en gång. Slutligen valde vi att rikta vår uppmärksamhet till vilka sociala normer som finns i vår sociala närmiljö kring sociala maktstrukturer inom människohandel i sexuellt syfte. En ny enkät framställdes där strukturerade frågor ställdes gällande svenska invånares åsikter kring fenomenet. Enkäten lades ut på Facebook den 19 april 2015 och spreds vidare av familj, vänner och vännerns vänner. Dessa nyckelpersoner svarade och delade enkäten fram till den 30 april samma år.

För att hitta material till vår studie har följande nyckelord använts:

Human trafficking, Sexual purposes, Sweden, Women, Prostitution, Europe, UN, Norms, Normer, Sociala normer, Social norms

De sökmotorer och internetsidor vi använt oss av i vår sökning är:

<http://eds.a.ebscohost.com>, LUBsearch (<http://eds.b.ebscohost.com.ludwig.lub.lu.se>), www.amnesty.se, www.brottsoffermyndigheten.se, www.ecpat.se, www.hrw.org, www.ilo.org, www.iom.int, www.jstor.org, www.polisen.se, www.scholar.google.se, www.state.gov, www.un.org, www.undoc.org, www.unescap.org, www.unicef.se, www.unodc.org

Studien sker på mikronivå i och med att den sker på individnivå (Engdahl & Larsson 2011: 21f). Arbetet har en normativ prägel där vi vill undersöka hur sociala normer och uppfattningar i vardagen praktiskt ser ut bland våra respondenter kring sociala maktstrukturer (Christensen, 1996: 565).

4.2 Enkätutformning, datainsamling och urval

Valet av en enkätstudie gjordes för att nå ut till en större urvalspopulation, samt för att det är ett svårt ämne som berörs, vilket medförde en risk för att respondenterna kunde uppfattat frågorna för personliga vid en intervjustudie. Genom enkäten fick de istället svara anonymt på frågorna utan att träffa författarna av studien och på så vis förhoppningsvis svara mer sanningsenligt än vad ett personligt möte hade kunnat åstadkomma. Enkäten bestod av 13 frågor, där både öppna och slutna frågor förekom. Vi valde att använda oss av öppna frågor då

det ger en möjlighet till en djupare förklaring kring respondenternas svar, samt en mer nyanserad data. De slutna frågorna gäller kön på respondent, samt ja-och-nej-frågor som vi sedan velat få motiverade med hjälp av de öppna frågorna (Bryman 2011: 243f).

Bryman (2011: 228f) menar att fördelen med enkäter är att ett stort antal människor nås av materialet direkt, samtidigt som de kan svara i lugn och ro utan att påverkas av en intervjuperson. Nackdelen är dock att följdfrågor inte kan ställas, multipla svar kan förekomma, samt att alla frågor inte besvaras i enkäten då vi inte är på plats och kan hjälpa respondenten som vid en intervju. Än viktigare är att enkäter ofta genererar i ett större bortfall än vid intervjuer (Bryman 2011: 229ff, 610).

Studiens syfte uppfylldes genom enkäter innehållande strukturerade frågor. Frågorna togs sedan upp under ett möte med vår handledare på Lunds universitet. Enkäten (Bilaga 1) skickades ut med hjälp av våra konton på det sociala nätverket Facebook för att nå ut till så många respondenter som möjligt. Ett missivbrev (Bilaga 1) förklarade syftet med enkäten, en kort beskrivning av vad vi syftade på när det kom till människohandel i sexuellt syfte, samt hur många frågor som ingick. Tillsammans med enkäten skickades ett meddelande ut om att dela enkäten för att sprida den vidare bland andra användare på Facebook. En vecka innan sista svarsdatum skickades en ny förfrågan ut om att svara på enkäten, samt att de som redan hade svarat på enkäten skulle bortse från uppmaningen.

Vi valde att utföra studien med hjälp av ett kedjeurval på Facebook där våra familjemedlemmar och vänner delade vidare enkäten åt oss. Valet gjordes för att nå ut till så många personer i vår närmiljö som möjligt (Coleman 1958: 28ff).

Kedjeurvalet är ett slags bekvämlighetsurval och går ut på att vi först delar enkäten med ett antal människor som är relevanta för studiens syfte, som sedan i sin tur sprider vidare enkäten för att vi ska få åtkomst till fler respondenter. Problemet med kedjeurvalet är dock att det är osannolikt att urvalet kan verka representativt på populationen (Bryman 2011: 196f), vilket vi är medvetna om.

Det är ett stort bortfall på minst 11 033 stycken personer, då vår enkät delats ett flertal gånger inom vår sociala närmiljö och vi enbart fått in 212 svar. Denna siffra har vi kommit fram till då vi räknat de personer som genom vänfunktioner och grupper på Facebook kunnat ta del av

enkäten. Dock vet vi inte hur stort det egentliga bortfallet är, då det består av personer som sett enkäten på Facebook och valt att inte delta i studien.

4.3 Innehållsanalys

En innehållsanalys rör främst studier av tryckta källor och texter. Idén är att den ska ge en utformad bild av det påtagliga innehållet i de teman som är utformade i en kodningsmall. Författaren till studien söker systematiskt och replikerbart efter bakomliggande teman i den data som analyseras med hjälp av en kodningsmall. Målet är att komma fram till kvantitativa beskrivningar av råmaterialet i de teman som specificerats (Bryman, 2011: 282f).

Holsti (1969) menar att en innehållsanalys söker svar i det karakteristiska i texten, det ”latenta innehållet”, vad innebörden är av det bakomliggande, snarare än det ytliga indikatorerna. För att nå dessa latenta innehåll måste en tolkning av textens mening och innebörd göras på djupet (Bryman, 2011: 282). Exempelvis om författaren kan urskilja hur respondenterna uppfattar svaren genom den beskrivning som getts i svaret, samt vilken tonvikt som ges i texten. Detta är något som bör tolkas när antalet ord räknas, samt vilken tonvikt som ges på de olika teman som finns i texten. Detta innebär att forskaren måste söka efter specifika idéer i texten som analyseras (Beardworth, 1980).

4.4 Kodning av vår data

I och med att svaren på de öppna frågorna var omfattande valde vi att analysera dessa med hjälp av en innehållsanalys. De enkäter med sluta svar (fråga 1, 2, 4, 6, 8, 11) analyserades avskilt genom att författarna noterade hur respondenterna hade svarat i procent, medan de öppna svaren (fråga 3, 4, 5, 7, 9, 10, 12, 13) analyserades med hjälp av en innehållsanalys. Innehållet bland svaren lästes igenom för att ge ett helhetsintryck och diskuterades därefter mellan författarna. De öppna frågorna delades upp fråga för fråga och analyserades sedan med hjälp av innehållsanalysen, där vi letade efter vanligast förekommande ord för att kategorisera innehållet. Orden noterades efter varje inkommet svar och kategoriserades sedan efter en kodningsmall.

4.5 Forskningsetiska överväganden

De grundläggande etiska principerna för svensk forskning är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet (Bryman, 2011: 131f).

Informationskravet innebär att deltagaren ska informeras om undersökningens syfte. De ska veta om att deltagandet är frivilligt, samt att de har rätt att hoppa av när de vill. Utöver detta ska deltagarna även få vetskap om vilka moment som ingår i studien. Detta togs i beaktande från början i och med att vi dels skrev ett missivbrev och informerade våra respondenter om studiens syfte, tid och vad som gällde. Ett kortare informativt meddelande lades även ut i samband med publiceringen av enkäten med en förfrågan om att medverka (Bryman, 2011: 131f).

När det kommer till samtyckeskravet har deltagarna själva haft möjlighet att bestämma över deras medverkan i studien. Varje besvarad enkät innebar att respondenterna samtyckte till att medverka i vår studie (Bryman, 2011: 131f).

Vidare skulle alla uppgifter om deltagarna behandlas med största möjliga anonymitet, enligt konfidentialitetskravet. Detta har vi lyckats upprätthålla då svaren på enkäten varit anonyma och enbart varit synliga för oss i och med att den legat ute på internet och inloggningsuppgifter krävts för att komma åt materialet (Bryman, 2011: 131).

De inkomna uppgifterna gällande enskilda människor får endast, enligt nyttjandekravet, användas till den avsedda studien. Vilket vi tog hänsyn till och efter att studien var klar kastades allt insamlat material (Bryman, 2011: 131f).

4.6 Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet

Validitet betyder att vi endast granskat det som är ämnat att undersöka med vår studie (Thurén, 2007: 26).

Reliabilitet innebär att de mätningar som gjorts är riktiga (Thurén, 2007: 26). Här kommer även extern reliabilitet in. Vill en forskare reproducera vår studie måste undersökningen

kunna upprepas igen och leda fram till samma resultat. Det krävs därför att vi beskriver vårt tillvägagångssätt i detalj för att möjliggöra detta (Bryman, 2011: 49).

Intern reliabilitet innebär att författarna till studien är överens om hur de ska tolka det material som kommer in. I och med att vi utförde en innehållsanalys är detta något som är extra viktigt då olika teman på de öppna frågorna ska kategoriseras och tolkas (Bryman, 2011: 160).

Intern validitet handlar om hur en slutsats som rymmer ett kausalt förhållande mellan två eller flera variabler är hållbar eller inte. Vilket spelar en viktig roll i den kvantitativa forskningen som gärna vill förklara olika fenomen (Bryman 2011: 50f, 168).

Extern validitet inom kvantitativ forskning innebär att forskaren vill kunna säga något om i vilken utsträckning resultatet kan generaliseras till andra grupper och situationer än dem som medverkat vid undersökningen. I och med att det ytterst sällan går att skicka ut en enkät till en hel population måste ett urval göras. Dock måste urvalet vara så pass representativt som möjligt för att kunna hävda att resultaten inte är unika för just den grupp människor som deltagit i studien (Bryman, 2011: 168f).

4.7 Reflektion till vårt förhållningssätt

Vi anser att vår studie är av relativt hög validitet då vi fokuserat på det som studien avsett utreda. Dock är vi medvetna om att studien inte är generaliserbar, det vill säga inte har hög extern validitet, på grund av vår begränsade tid och storlek på arbetet samt urvalets storlek brister därmed brister den externa validiteten i vårt arbete.

Då vi använt oss av en kodningsmall och i detalj beskrivit vårt tillvägagångssätt är studien möjlig att replikera för mer omfattande framtida forskning, vilket påvisar att vår studie åtnjuter en hög reliabilitet.

Då vi på förhand diskuterat och sammanställt kodningsmallar för hur vår data ska tolkas och analyseras har vi sedan arbetets början varit överens om hur utredningen ska genomföras. Därav finns det inga missförstånd angående olika sätt att analysera vårt material.

4.8 Avgränsningar

Då storleken på vår studie är begränsad och tiden inte funnits till för att göra en mer omfattande studie har vi varit tvungna att avgränsa oss.

En avgränsning som gjorts är att vi på grund av vår snäva tidsram och studiens omfattning, inte kunnat undersöka tillräckligt stor population för att svara på den generella uppfattningen kring människohandel i sexuellt syfte. Vilket gjort att vi istället fått koncentrera våra frågeställningar på vår sociala närmiljö under år 2015, där vi sett till deras generella uppfattning för att uppnå syftet med studien. För att nå ut till vår målgrupp har vi avgränsat oss genom att endast använda Facebook, där vi delat vår enkät bland våra vänner, familjer och vänner vänner/bekanta som utgör vår uppsats sociala närmiljö.

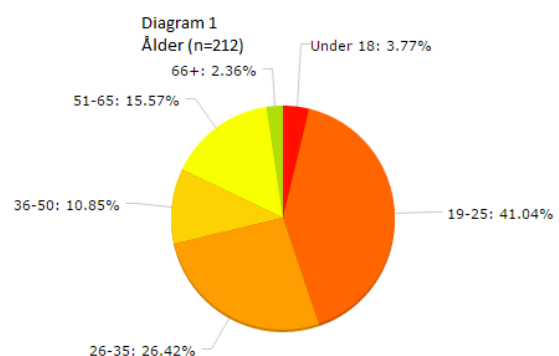
En annan avgränsning vi valt att göra rör vår resultatdel. Vi har valt att presentera all vår data med hjälp av diagram, men går enbart in djupare på de delar där antalet svar utgör minst 10% på varje enkild fråga. All data finns i tabellerna, det är enbart i den flytande texten som resultatet kommer att beskärmas vid gränsen 10 %. Därmed kommer all data under 10 % betraktas som anomalier i vår studie.

Kapitel 5 - Resultat

Vi har valt att dela upp empirin i 5 teman för att kategorisera vår data, samt göra det enklare för läsaren att följa med i texten. De teman vi berör är ”förekomst av”, ”efterfrågan om”, ”synlighet av”, ”sociala maktstrukturers påverkan vid”, samt ”synen på förövare och offer vid människohandel i sexuellt syfte”. Resultaten kommer redogöras för i tabeller och diagram efter att vi presenterat tema, fråga, antal respondenter samt hur de svarat på frågorna. Därefter kommer vi redogöra för resultaten av både slutna och öppna frågor i flytande text.

5.1 Presentation av våra respondenter

Sammanlagt har 212 respondenter svarat på vår enkät. Av dessa har 210 angett kön där 66.19 % (n=139) var kvinnor och 33.81 % (n=71) var män. Åldersspannet bland deltagarna var under 18 år och upp till 66 år och över. Flest svarande, 41.03 % (n=87) var mellan 19 och 25 år gamla, därefter svarade 26.42 % (n=56) att de är i åldern 26-35 år. 15.57 % (n=33) var mellan 51 och 65 år gamla. 10.85 % (n=23) svarade att de var 36-50 år gamla vid tillfället då enkäten fylldes i. Se diagram 1.

De flesta som svarade på vår enkät var arbetande, 54.03% (n=144), tätt följt av 45.02 % (n=95) som svarade att de studerade vid tillfället då enkäten fylldes i. Se tabell 1.

Tabell 1
Syssestättning (n=211)

	Arbetar		Studerar		Pensionär		Sjukskriven		Sjukpensionär		Arbetssökande		Föräldraledig	
	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%
Respondenten	114x	54,03	95x	45,02	5x	2,37	4x	1,90	1x	0,47	2x	0,95	1x	0,47

5.2 Förekomst av människohandel i sexuellt syfte enligt våra respondenter

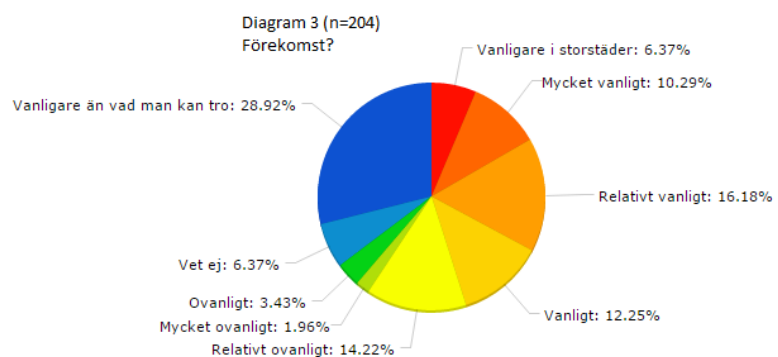
Första temat belyser respondenternas kunskap och antaganden kring förekomsten av människohandel i sexuellt syfte i Sverige och innefattar fråga 4 och 5 i vår enkät. Detta omfattar dels hur vanligt deltagarna tror att fenomenet är och hur bekanta de är med begreppet trafficking.

I den här delen av vår enkät frågade vi respondenterna om de hört talas om trafficking tidigare. Totalt svarade 208 deltagare på frågan, varav 98.56 % (n=205) svarade ”ja” och de resterande 1.44 % (n=3) svarade ”nej”.

Av svaren kan vi urskilja att trafficking bland majoriteten av respondenterna är ett sedan tidigare känt begrepp. Respondentens kön eller ålder verkar här inte påverka hur deltagarna besvarat frågan. Se diagram 2.

Vidare ställde vi frågan hur vanligt våra respondenter tror att människohandel i sexuellt syfte är i Sverige. Den här frågan hade 204 deltagare och svarsfördelningen såg ut enligt följande i diagram 3.

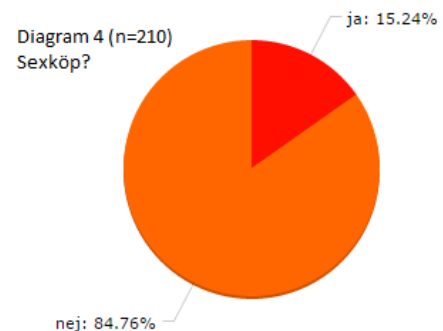

Det vanligaste svaret bland respondenterna var att människohandel i sexuellt syfte är ”vanligare än man kan tro”. 28.92 % (n=59) av deltagarna, det vill säga mer än var fjärde deltagare svarade på detta sätt. Därefter svarade 16.18 % (n=33) ”relativt vanligt” förekommande, 14.22 % (n=29) svarade ”relativt ovanligt” förekommande samt 12.25 % (n=25) svarade ”vanligt” förekommande. 10.29% (n=21) av deltagarna svarade ”mycket vanligt” förekommande.

Vi kan i svaren se att respondenternas uppskattning av hur vanlig förekomsten av människohandel i sexuellt syfte är i Sverige varierar, dock verkar de flesta förutsätta att det förekommer.

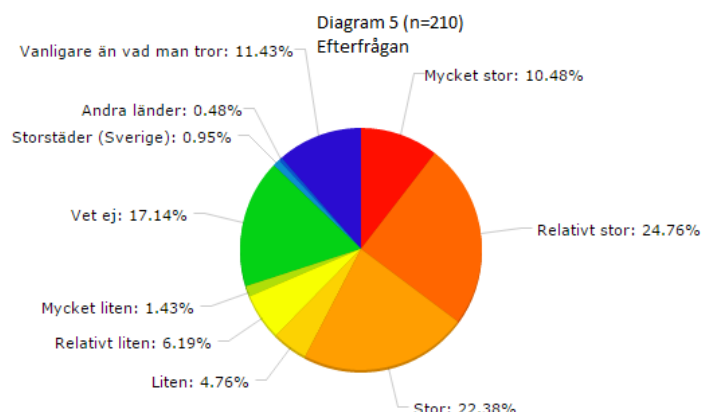
5.3 Efterfrågan av människohandel i sexuellt syfte enligt våra respondenter

I andra temat berör vi våra respondenters syn på efterfrågan gällande sexköp i Sverige, samt av vilka anledningar våra respondenter tror att folk köper sex, vilket framgick av svaren på frågorna 8-10 i enkäten. Vi har även ställt frågan om deltagarna känner någon som köpt sex i Sverige. Detta för att få en nyanserad bild av hur den sociala normen kring sexköp i Sverige tenderar att uppfattas av våra respondenter. På denna fråga svarade 210 stycken respondenter, varav 15.24 % (n=32) svarade ”ja” och 84.76 % (n=178) svarade ”nej”. Se diagram 4.

Av diagrammet kan vi utläsa att majoriteten av respondenterna svarat att de inte känner någon som köpt sex. Av de 137 kvinnliga respondenterna angav 12.41 % (n=17) att de känner någon som köpt sex, medan 87.59 % (n=120) svarat att de inte känner någon. Av de 71 männen som svarade på frågan var det 21.13 % (n=15) som svarade att de känner någon som betalat för sexuella tjänster och 78.87 % (n=56) svarade ”nej” på samma fråga.

Vidare ställdes frågan huruvida deltagarna kunde uppskatta storleken på efterfrågan på sexköp i Sverige, där

210 deltagare svarade. Det vanligaste svaret stod 24.76 % (n=52) av respondenterna för, nämligen ”relativt stor” efterfrågan, tätt följt av 22.38 % (n=47) av deltagarna som angav ”stor” efterfrågan. 17.14 % (n=36) av respondenterna svarade ”vet inte” angående efterfrågan och 11.43 % (n=24) angav svaret ”vanligare än vad man tror”. Därefter menade 10.48 % (n=22) att de tror att efterfrågan på sexköp i Sverige är ”mycket stor”.

Av respondenternas svar kan vi utläsa att deras uppskattning av efterfrågan när det kommer till sexköp är stor. Vi kan här se att respondenternas svar är jämnt fördelade mellan kategorierna. Se diagram 5.

5.3.1 Anledningar till sexköp

Nästa fråga i vår enkät var en öppen fråga där respondenterna fick ange av vilka anledningar de tror att folk köper sex. Genom att se till respondenternas ordval har vi kodat datan. På detta sätt har vi kunnat urskilja vissa specifika idéer hos respondenterna och deras uppfattningar

Tabell 2 (n=195) Anledningar till sexköp

ORD	Människosyn/Kvinnosyn		Spänning/Tristess		Lättillgänglighet/Bekvämt/Kravlöst		Män		Kvinnor		Sexuell tillfredsställelse/Ej tillgång till partner		Depression/ Psykisk sjukdom/ Sexmissbruk/ Olycklig		Fantasier/Böjelser/Avvikelser							
	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%						
ORD	16x	8,21	56x	28,72	41x	21,03	14x	7,18	8x	4,10	93x	47,69	40x	20,51	35x	17,95						
	Attraktiv/ Fysiska hinder		Problem med relation/ Bristande självkänsla		Makt/Sadism		Sociala förbindelser och bristen på		Förmögenhet/ Överklass		Utomlands Internet		Alkoholpåverkan		Riskfritt från upptäckt Vet ej							
	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%						
	12x	6,15	102x	52,31	60x	30,77	74x	37,95	3x	1,54	10x	5,13	2x	1,03	3x	1,54	3x	1,54	4x	2,05	10x	5,13

kring anledningen till att folk köper sex. Se tabell 2.

I 52.31 % (n=102) av 195 svar var ”problem med relationer” och ”bristande självkänsla” anledningen till att respondenterna ansåg att personer köper sex. Respondenterna ansåg att en sexköpande person köper sex på grund av att han eller hon inte klarar av att skapa normala relationer till andra. Synen på sig själv och brister i den egna självkänslan ansågs också vara en anledning till att köpa sex. Ensamhet var ett ofta förekommande ämne i svaren vi kodat. Här menade deltagarna att sexköpare försökte undkomma sin ensamhet genom att betala för en tillfällig partner då de inte ansågs ha tillräckligt gott självförtroende att träffa någon på

annat sätt. Ett annat relationsproblem som nämndes var äktenskapsproblem där bristande sexuell kontakt var en angiven anledning till sexköp. En respondent menade att anledningen till att individer köper sex är:

“För att de är osäkra, dålig självkänsla/självförtroende. De har haft svårt att hitta en partner och därav tar detta steg. För att man "sitter fast" i ett tråkigt äktenskap, är trött på sin partner. Men man vill inte lämna, man har barn/hus ihop - i detta fall är det "lättare" att köpa sex, då detta sker mer diskret än att man skulle sitta på dejting sidor.”

Drivet efter ”sexuell tillfredsställelse” nämns av 47.69 % (n=93) av respondenterna som en anledning till att köpa sex. Ofta sammankopplades detta med ”avsaknad av en partner”. Här anger deltagarna att sexualdriften är nog för somliga att betala för sexuella tjänster, medan andra menar att en avsaknad av partner eller ett missnöje med samlivet med sin nuvarande partner kan ge upphov till sexköp.

”Sociala förbindelser och bristen på dessa” är enligt våra respondenter en annan anledning att betala för sex. 37.95 % (n=74) angav detta som en anledning till att köpa sex. Här har försvårande omständigheter som grupstryck eller problem i sociala sammanhang angetts som ett möjligt skäl att betala för sex. Yngre män anses vara mest lättpåverkade när det gäller grupstrycket, enligt våra respondenter, då det gäller att visa sig tuff inför sina kamrater.

”Makt och sadism” angavs av 30.77 % (n=60) av deltagarna som en anledning till att någon skulle vilja köpa sexuella tjänster. Detta motiverades av respondenterna som föreställde sig att personer som köper sex gör detta för att få känna makt och dominans över en annan människa, oftast en kvinna. Denna makt har angetts vara nog i sig själv för att betala för sex. Vissa har även beskrivit sexköpare som potentiella sadister som enbart är ute efter njutningen att se en annan person lida. Att dominera samt utöva sadistiska handlingar mot någon, som man inte kan utföra med en partner i en relation, var med andra ord en vanlig anledning till att köpa sex enligt våra respondenter.

I nästa kategori nämns att ”uppleva spänning samt att bli av med tristess” i vardagen och det egna sexlivet som en anledning till att köpa sexuella tjänster. 28.72 % (n=56) av deltagarna ansåg att känslan av att göra något förbjudet utan att bli upptäckt kan vara en anledning till att

ta det steget. Flera respondenter spekulerade kring att stilla nyfikenheten angående köp av sexuella tjänster och menade att detta kan ligga till grund för handlingen.

Att sexköp uppfattas vara ”lättillgängligt”, ”bekvämt och kravlöst” ansågs av 21.03 % (n=41) av respondenterna vara en grund för att köpa sexuella tjänster. Deltagarna uppgav att sexköparen värderar frånvaron av åtaganden och de krav som ett förhållande innebär. Bekvämligheten att kunna köpa sexuella tjänster när behovet uppstår uppges av våra respondenter som en grund för köparen. Att ha friheten att ha sex när man önskar utan att ta hänsyn till en partner uppges även som en positiv anledning av att betala för sexuella förbindelser. En respondent spekulerade kring fördelen med bekvämligheten i sexköp:

“Har man inte så mycket sex man skulle vilja i sin vardag, eller när man väl har det är det inte bara på mannens villkor utan kvinnan ska också tillfredsfällas kan det vara lockande att få ex en avsugning hur länge man vill. Dessutom kan folk som inte hade gjort det annars gjort det för att det är så lättillgängligt via internet.”

20.51% (n=40) av deltagarna som svarat på frågan uppgav misstankar om att en person som betalar för sexuella förbindelser av något slag skulle kunna lida av någon form av ”depression”, ”psykisk sjukdom”, vara ”sexmissbrukare” eller vara generellt ”olycklig” i livet. Dessa problem uppges vara en förutsättning för sexköpet och en anledning att personen bortser från lidandet denne orsakar någon annan och tillåter sig själv att köpa sex i jakten på tillfällig lindring av sina problem.

Flera deltagare, 17.95% (n=35), angav ”sexuella fantasier”, ”avvikelser” eller ”böjelser” som ett argument för sexköp. Att personen i fråga köper sex på grund av avvikande sexualitet eller extrema fantasier som inte skulle bli accepterade av en eventuell partner var en återkommande uppfattning hos respondenterna. Vanligt var att deltagarna uppgav att kunden som köper sex helt enkelt inte kan leva ut sina fantasier med någon annan.

I diagram 6 presenteras resultatet av 191 deltagares antydningar i svaren på detta tema, det vill säga vilket kön sexköpare vanligtvis har. Här har vissa av respondenterna angivit antingen kvinnor eller män som sexköpare, eller personer av båda könen som potentiella kunder.

I 84.29 % (n= 161) av svaren angavs inget kön på en imaginär sexköpare. I 100 % (n= 191) av fallen i denna fråga antyddes enbart kvinnor vara offer vars kroppar säljs. I 13.61 % (n= 26) av svaren nämndes män som den som köper sex.

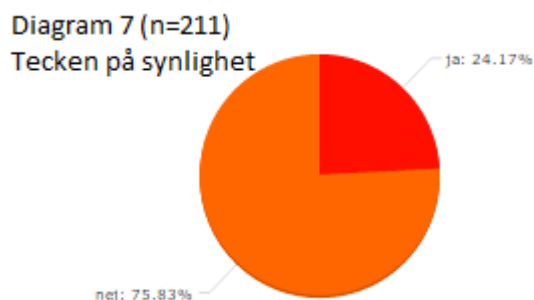
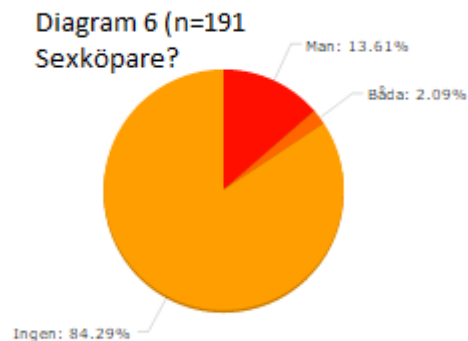
I diagram 6 kan ses att respondenterna ser oftast kvinnor som offer som säljs och där män förekommer som sexköparna, dock inte alltid.

5.4 Synlighet av människohandel i sexuellt syfte enligt respondenterna

Vårt tredje tema handlar om hur respondenterna upplever synligheten av människohandel i sexuellt syfte i samhället. I vår enkät frågade vi i fråga 6 och 7 om deltagarna sett tecken på detta och bad dem att i så fall beskriva på vilket sätt.

Frågan hade 211 deltagare varav 24.17 % (n=51) svarade ”ja” respektive 75.83 % (n=160) svarade ”nej”. Se diagram 7.

I följande fråga bad vi respondenterna att motivera sitt svar om de svarat ”ja” på föregående fråga, samt beskriva på vilket sätt de sett tecken på människohandel i sexuellt syfte i svenska samhället. 54 stycken respondenter svarade på frågan, se tabell 3.

Tabell 3 (n=54) Motivering: Synlighet

	Storstäder		Kvinna		Språk/Etnicitet		Prostitution		Arbete	Media	Trafficking/offer	Vänner, bekanta		Erbjudande om sexuella tjänster		Man						
	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%				Σ	%	Σ	%		Σ	%				
Ord	13x	24,07	10x	18,52	12x	22,22	10x	18,52	5x	9,26	9x	16,67	16x	29,63	6x	11,11	4x	7,41	3x	5,56	5x	9,26

Ett vanligt ord vi kunde se i våra respondenters svar var ”storstäder”. 24.07 % (n=13) förknippade människohandel i sexuellt syfte med svenskaorstäder, närmare bestämt Stockholm, Göteborg och Malmö. Flera respondenter ansåg att efterfrågan borde vara större iorststäderna, dels på grund av befolkningsmängden, dels närheten till organiserad brottslighet, samt anonymiteten som uppstår i större städer. En respondent uttryckte sig enligt följande:

“Jag bor i en liten stad och tror inte att något sånt händer här. För att alla känner alla och skulle det komma hit människor som är fattiga och utsatta skulle de inte smälta in och jag tror att ingen skulle våga köpa sex för att man skulle veta vem som hade gjort det.”

Ett annat vanligt ordval vi kunde urskilja i våra deltagares svar var ”media”, där olika typer av media nämndes som en förmedlare av de tecken på människohandel i sexuellt syfte i samhället som fanns enligt respondenterna. Här nämndes flera olika typer av medier och både lokaltidningar och tidningar, men även nyheter på TV och radio fanns med bland respondenternas svar.

29.63 % (n=16) av deltagarna angav detta som en källa för synligheten av människohandel i sexuellt syfte i Sverige.

I ordkategorin ”språk” och ”etnicitet” inkluderades 22.22 % (n=12) av respondenternas svar. Här återfanns svar som berörde flera olika etniciteter, språk, kulturer och ursprung, både gällande de som köper sex och de som råkat ut för människohandel i sexuellt syfte i Sverige. I vissa av fallen omnämndes specifika etniciteter och kulturella bakgrunder, så som ”romer” eller ”svensk”. I andra fall kunde vi urskilja antydningar gällande resten av Europa som till exempel ”öststatländer” eller andra världsdelar som till exempel Afrika. Denna kategori inkluderade även ord som ”utomlands” eller ”utländsk”.

Det antal respondenter som nämnde ordet ”kvinna” i sina svar var 18.52 % (n=10). I dessa svar fanns antydningar kring kvinnor som offer för människohandel i sexuellt syfte. Här har respondenterna angivit att de tecken på människohandel i sexuellt syfte i Sverige de uppfattat sig se inkluderat en kvinna. Citatet nedan visar på ett av de svar som vi fick in av respondenternas gällande just detta:

“En vacker tjej som var o klippte sig med eskort i form av en äldre herre som förmedlade att hon hade ett möte kl2 som hon inte fick missa, hon kunde dock inte ett ord svenska”

Det var flera av våra deltagare som nämnde sitt eget eller andras ”arbete” mot trafficking i sina svar. Vi kunde hitta 8 stycken respondenter som själva arbetar mot trafficking, samt 1 som nämnt att denne har vänner som arbetar mot detta, sammanlagt 16.67 % (n=9).

Respondenterna angav här att de sett tecken på människohandel i sexuellt syfte i sitt yrke.

11.11 % (n=6) av våra deltagare nämnde själva ordet ”traffickingoffer” i sina svar. Dessa deltagare menade ofta att de själva sett eller hört tydliga tecken på vad de tolkat som människohandel i sexuellt syfte. En respondent uttryckte sig enligt följande:

“Jag har hört från människor jag känner om lägenheter som alltid har persiennerna neddragna och där olika män kommer och går hela tiden. Lägenheter som sedan har visat sig hysa inlåsta trafficking offer. Sen hör man en del i media men då jag är intresserad av trafficking situationen i världen så hör jag kanske mer än andra.”

5.5 Sociala maktstrukturers påverkan vid människohandel i sexuellt syfte

Nästa berörda tema är maktstrukturers påverkan vid människohandel i sexuellt syfte, vilket berördes i frågorna 11-13 i vår enkät.

När det kommer till detta tema har vi valt att kategorisera utefter i respondenternas svar nämnda strukturer i samhället som kan påverka maktfördelningen, till exempel etnicitet, samhällsklass och kön.

Först frågade vi våra respondenter om de anser att ”samhällsklass” och ”eticitet” har någon betydelse vid människohandel i sexuellt syfte. I denna fråga deltog 159 personer.

70.44 % (n=112) svarade ”ja” medan 29.56 % (n=47) svarade ”nej”. Se diagram 8.

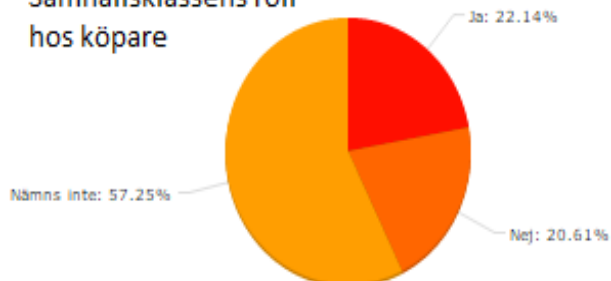
Diagram 8 (n=159)
Etnicitet,
samhällsklass

5.5.1 Samhällsklass och etnicitet

I respondenternas svar, sammanlagt 138 stycken, har vi kategoriserat efter huruvida respondenten lagt vikt vid samhällsklass och/eller etnicitet angående den som köper eller säljer sex eller säljs vid människohandel i sexuellt syfte.

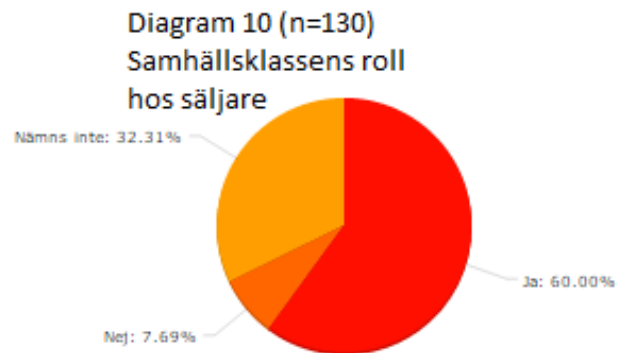
Diagram 9 (n=131)
Samhällsklassens roll
hos köpare

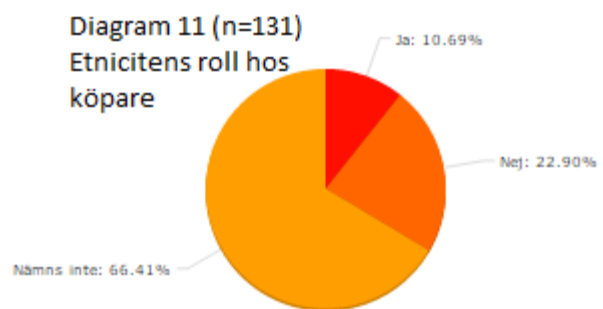
I diagram 9 redovisas hur många svar som innehållit en antydning om att kunders samhällsklass spelar roll vid köp av sexuella tjänster. Av 131 svar hade 22.14 % (n=29) svarat att detta spelar roll vilken samhällsklass köparen kommer ifrån vid sexköp.

20.61 % (n=27) svarade att det inte spelar någon roll vilken samhällsklass köparen tillhör vid köp av sexuella tjänster. I 57.25 % (n=75) av svaren har respondenterna inte angett huruvida köparens samhällsklass spelar in vid köp av sex.

I diagram 10 visas hur många av respondenternas svar som innehöll antydningar att den sexsäljande personens samhällsklass har betydelse. 130 svar innehöll indikationer på samhällsklassens vikt för personen som säljer sex. 60.00 % (n=78) svarade att säljarens samhällsklass vid köp av sex spelar roll. I 32.31 % (n= 42) nämnde inte vikten av samhällsklassen hos den som säljer sex.

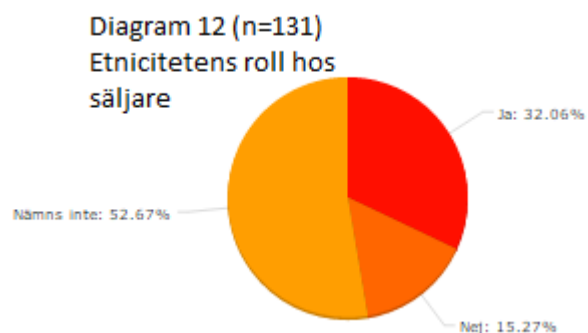
I diagram 11 visas de svar från respondenter som innehåller en antydning om att sexköparens etnicitet vid människohandel i sexuellt syfte har betydelse eller inte. Det var 131 deltagare som svarade på frågan och 66.41 % (n=87) av dessa nämnde inte sina åsikter rörande betydelsen av sexköparens etnicitet. 22.90 % (n=30) av respondenterna menade att etniciteten hos sexköparen inte spelar roll och 10.69 % (n=14) ansåg att det hade betydelse.

I diagram 12 redovisas deltagarnas svar angående betydelse av etniciteten hos den som säljer sex eller blir såld och i den här frågan fick vi in 131 svar. 52.67 % (n=69) nämnde inte betydelsen av etniciteten hos den säljande parten i människohandel i sexuellt syfte. 32.06 % av respondenterna ansåg att etniciteten här spelade roll och 15.27 % (n=20) menade att den sexsäljande partens etnicitet inte spelar någon roll.

5.5.2 Vilken roll spelar samhällsklass och etnicitet?

I följande fråga bad vi respondenterna motivera varför eller varför inte de anser att samhällsklass och/eller etnicitet spelar roll vid människohandel i sexuellt syfte. 138 stycken deltog och svarade på frågan.

Det ord som användes mest frekvent i respondenternas svar på denna fråga var ”ekonomisk utsatthet”. Här använde 41.88 % (n= 49) av respondenterna ordet och syftade här ofta till offrens, köparnas och gärningspersonernas bakgrund och ekonomiska tillstånd. Det var här vanligt att man främst syftade till offrets utsatta ekonomiska situation som en grund för att ha blivit utsatt för människohandel i sexuellt syfte. Se tabell 4.

Nästa ordkategori är ”på falska grunder” och innebär att respondenterna ansåg att offer för trafficking ofta måste vara inlurade i verksamheten av gärningspersoner och inte själv valt detta. 20.51 % (n= 24) av respondenterna nämnde detta i sitt svar. Ofta föreställde sig respondenterna att det var unga flickor som i hopp om arbete tackade ja till att följa med till ett annat land där hon sedan blev intvingad i prostitution. Se tabell 4.

Tabell 4 (n=117) Motivering: Samhällsklass & Etnicitet

ORD	Ekonomisk utsatthet		På falska grunder		Utomlands		Storstäder(Sverige)		Moral/Etik		Förmögenhet/ Överklass		Fattigdom		Arbetsklass		Social utsatthet		Annan etniskt bakgrund		Riskbenägenhet		Familj/Försörjning		”Svenska medborgare”	
	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%
ORD	49x	41,88	24x	20,51	24x	20,51	1x	0,85	19x	16,24	26x	22,22	33x	28,21	6x	5,13	35x	29,91	32x	27,35	6x	5,13	12x	10,26	5x	4,27

”Utomlands” är nästa ordkategori i vilken 20.51 % (n= 24) av deltagarnas svar blev indelade. Här har respondenterna dragit paralleller till aktiviteter utanför Sverige, eller anspelat på härkomst av offer eller gärningsperson. Svenskars vanor att köpa sex utomlands eller det faktum att de som blir utsatta för människohandel i sexuellt syfte kommer någonstans från utlandet uppgavs vara relaterade till Sveriges situation angående utsatta människor. Se tabell 4.

Brister i ”moral” eller ”etiska” överväganden var det 16.24 % (n= 19) av respondenterna som angav i sina svar som en anledning till förekomsten av människohandel i sexuellt syfte i Sverige och generellt. Deltagarna uppgav att dessa typer av värderingar torde vara otillräckliga hos personer som köper sex och personer som handlar med andra människor i sexuellt syfte. Detta uppgavs gälla oavsett vilken samhällsklass eller -grupp som köparen eller förövaren tillhör. Se tabell 4.

”Förmögenhet” och ”ekonomiska tillgångar” nämndes i 22.22 % (n= 26) av deltagarnas angivna svar. Här sammankopplades ekonomiska tillgångar starkt till klass och därmed

angavs svenska överklassen som de främsta sexköparna även om det påpekades att sexköp kan förekomma i alla samhällsklasser. Här menar respondenterna med andra ord att de som köper sexuella tjänster och bidrar till människohandeln i Sverige gör detta på grund av sin ekonomiska status. Att det skulle vara vanligare att personer med mycket pengar är de som mer frekvent köper sex är föreställningen bland dessa deltagare. Se tabell 4.

Tvärt emot förra ordkategorin har 28.21 % (n= 33) angett ”fattigdom” som en anledning till att människohandel i sexuellt syfte förekommer i Sverige. Här syftar deltagarna däremot inte på köparna, utan på de personer som blir utsatta för denna typ av trafficking. Flera deltagare skriver om hur personer med begränsad ekonomi är lättare att utnyttja då de är mer desperata efter lösningar på problemen gällande ekonomin. Att bli transporterad till ett annat land för möjligheten att få ett jobb kan tyckas vara en risk, men respondenterna menar att kvinnor i ekonomiskt utsatta situationer antas vara mer benägna att ta den risken. Se tabell 4.

29.91 % (n= 35) av våra deltagare angav ”social utsatthet” i sina svar, som betydande för verksamheten kring människohandel i sexuellt syfte. Här syftades ofta till generell utsatthet i samhället och det var offrens utsatta situationer som åsyftades. Respondenterna menade här att då offren förmodligen tillhör en lägre samhällsklass och kommer från mer utsatta länder än Sverige kan det vara så att dessa kvinnor helt enkelt inte har det sociala skyddsnät de behöver, varken från sin omgivning eller från den stat de kommer ifrån. Det faktum att de utnyttjas i människohandel i sexuellt syfte kunde vara ett tecken på detta enligt våra deltagare. Se tabell 4.

Av alla 138 deltagare var det 27.35 % (n= 32) som använde sig av ord gällande ”annan etnisk bakgrund” då de beskrev alla inblandade parter - offer, förövare och köpare - i sitt svar. I denna kategori ingår de sammanhang då respondenten syftar på någon av de inblandade parterna som av icke-svensk härkomst. Det anges ofta att köparna av sexuella tjänster kommer från Sverige, men att offren och de som handlar med människor i sexuellt syfte härstammar från andra länder. Flera deltagare menade att det borde vara lättare att sälja utländska kvinnor i Sverige då detta ger köparna en distans till sina handlingar. Särskilt om kvinnan inte talar svenska eller ser ut att tillhöra en annan etnisk grupp än köparen själv. Se tabell 4.

10.26 % (n= 12) av våra respondenter angav orden ”familj” och ”försörjning” i sina svar. I några av svaren syftas här till anledningen till varför förövarna agerat som de gjort, andra

menar att offren har blivit indragna i människohandel i sexuellt syfte av samma anledning. Desperation över att inte kunna försörja sin familj på något annat sätt uppgavs vara anledningar till både offers och förövares handlingar. Detta associerades ofta till offrets och förövares förutsatt bristande ekonomiska möjligheter. Se tabell 4.

5.5.3 Könroller - vem är offer, vem är förövare?

I fråga 13 undrade vi om respondenterna ansåg att könroller spelar in i människohandel i sexuellt syfte. Könroller anses i den här frågan innefatta de olika roller män och kvinnor har i svenska samhället, de egenskaper som tilldelas de olika könen i förhållande till varandra, enligt våra respondenter. Denna fråga besvarades av 176 stycken respondenter och har delats in i olika svarsalternativ. Av respondenternas svar har vi kunnat urskilja vem som anses vara offer respektive förövare, kvinnor eller män. 138 deltagares svar kunde härefter kategoriseras. I vissa svar har respondenterna angett både vem som är offer och vem som är förövare eller antingen nämnt män eller kvinnor som offer eller förövare. I vissa fall har respondenten omnämnt båda könen som potentiella offer och/eller förövare. Se tabell 5.

Tabell 5 (n=138) Vem drabbas

	Offer		Förövare	
	Σ	%	Σ	%
Kvinna	138x	100,00	12x	8,70
Man	17x	12,32	131x	94,93

5.5.4 Manliga och kvinnliga attribut

I denna fråga har vi kategoriserat respondenternas svar utefter ord som använts i svaren med utgångspunkt i huruvida deltagaren nämnt ordet i samband med underkategorin ”man” eller ”kvinna” och vilken roll kön har i människohandel i sexuellt syfte.

Vi kommer först att redovisa de ord som mest frekvent använts för att beskriva respondentens syn på kvinnor associerade med människohandel i sexuellt syfte.

119 stycken deltagare har i sina svar beskrivit sin uppfattning om kvinnans roll i människohandel i sexuellt syfte. Detta har vi kategoriserat efter deltagarnas ordval i svaren, där ordet ”kvinna” sammankopplats med redovisade ord. Se tabell 6.

Tabell 6 (n=119) Könroller: Kvinna

ord	Utnyttjar		Utnyttjas		Offer		Makt/Dominans		Ungivenhet		Förövare		Människosyn/Kvinnosyn		Tillfredsställa motsatt kön		Stark		Svag	
	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%
	3x	2,52	50x	42,02	17x	14,29	2x	1,68	29x	24,37	2x	1,68	24x	20,17	10x	8,40	-	-	15x	12,61
	Ojämlighet		Mörkertal		Etnicitet		Samhällsklass		Beroendeställning		Utomlands		Psykisksjukdom/böjelser		Vet ej		Köper		Säljer	
	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%
	4x	3,36	-	-	2x	1,68	10x	8,40	2x	1,68	6x	5,04	-	-	1x	0,84	7x	5,88	29x	24,37

42.02 % (n=50) respondenter har associerat kvinnor med ordet ”utnyttjas” i sina svar. Här åsyftas de kvinnliga offren för människohandel i sexuellt syfte och deras utsatta situation som utnyttjas av gärningspersonerna. Kvinnan beskrivs som oskyldig och utsatt i fall relaterade till människohandel i sexuellt syfte. Se tabell 6.

14.29 % (n=17) av våra deltagare kopplade samman kvinnor med ordet ”offer” i de svar de angivit. Bilden av kvinnan som den som utsätts för människohandel i kontrast till män som ofta målades ut som de typiska förövarna som utnyttjar kvinnan var vanligt förekommande. Se tabell 6.

I 24.37 % (n=29) av de svar vi fått in handlade om kvinnans ”undergivenhet” i förhållande till gärningspersonen. Även här angav flera respondenter att de såg mannen som köpare och kvinnan som offer. Detta då kvinnan var undergiven mannen som anses ha större makt då de är fysiskt starkare. Se tabell 6. En av våra respondenter menade i samband med detta att:

“Det är nästintill bara män som är hallickar och bedriver människohandel och det är nästintill bara kvinnor som faller offer för den vilket säger mycket om de maktstrukturer mellan könen som finns i samhället idag. Män har den dominerande rollen där de tar kommando över tjejers liv och tror sig äga dessa tjejer medan tjejerna tvingas lyda och underordna sig männens maktposition. Jag tror att samhällets syn på kön och könsroller spelar stor roll för denna utveckling!”

Ordval gällande bristande ”människo- och kvinnosyn” angavs av 20.17 % (n=24) respondenter. Deltagarna menade att kvinnorna är de som lider då den bristande människo- och kvinnosynen tillåter andra människor att utnyttja dem i människohandel i sexuellt syfte. En generellt nedvärderande syn på kvinnor och brist på medmänsklighet beskrevs av respondenterna som återkommande problem hos människohandlarna. Se tabell 6.

Ordet ”svag” är nästa ordkategori där 12.61 % (n=15) av deltagarna gjort antaganden kring kvinnans roll i människohandel i sexuellt syfte. Se tabell 6. Här beskrivs kvinnan som svag i förhållande till mannen. Det framkommer att både mannens fysiska och psykiska styrka överträffar kvinnans och utsatta kvinnor målas upp som försvarslösa gentemot människohandlande män.

“Genusperspektivet är absolut en viktig aspekt, de egenskaper som män/kvinnor tilldelas av en diskurs får kvinnor till svaga och män till starka.”

I den här frågan beskrivs och antas kvinnan ofta vara den som ”säljer” sexuella tjänster, snarare än som den köpande parten, men inte alltid. Som exempel i sina svar har 24.37 % (n=29) angivit att de tror att det är kvinnor som säljer sex vid människohandel i sexuellt syfte. De deltagare som angivit att kvinnor också kan vara den som betalar för sex har även angivit att personen tror att det fortfarande är en överhängande majoritet av sexköparna som är män. Se tabell 6.

I den andra underkategorin har vi delat in de svar som beskriver mannen och mannens roll i människohandel i sexuellt syfte. 116 personer nämnde och beskrev i sitt svar på den här frågan ordet ”man”. Se tabell 7.

Tabell 7 (n=116) Könsroller: Man

ord	Utnyttjar		Utnyttjas		Offer		Makt/Dominans		Ungäivenhet		Förövare		Människosyn/kvinnosyn		Tillfredsställa motsatt kön		Stark		Svag	
	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%
	26x	22,41	3x	2,59	4x	3,45	42x	36,21	1x	0,86	3x	2,59	19x	16,38	1x	0,86	13x	11,21	-	-
Ojämlighet	Mörkertal		Etnicitet		Samhällsklass		Beroendeställning		Utomlands sjukdom/Böjelse		Psyisk		Vet ej		Köper		Säljer			
	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%		
1x	0,86	-	-	2x	1,72	8x	6,90	1x	0,86	3x	2,59	1x	0,86	1x	0,86	49x	42,24	2x	1,72	

22.41 % (n=26) antydde eller beskrev män som den part i människohandel som ”utnyttjar” andra människor, ofta kvinnor. Respondenterna ansåg här att män till största del utnyttjar kvinnor till större del än tvärtom. Strikta könsroller där män som de som tar sig friheten att behandla kvinnor illa i samhället var återkommande beskrivningar. Se tabell 7.

I ordkategorin ”makt ”och ”dominans” var det 36.21 % (n=42) deltagares svar som sorterades in. I denna kategori knöts män och deras tendenser till makt och dominans ihop med människohandel i sexuellt syfte. Även sexköparnas behov av att känna makt över en annan människa, framförallt kvinnor, diskuterades av flera deltagare. I svaren framkom det att människohandel och frågan om vem som köper och vem som säljer framförallt är en maktfråga kopplad till könsroller i samhället. Se tabell 7.

I kategorin bristande ”människo- och kvinnosyn” ansåg 16.38 % (n=19) av respondenterna att män kunde associeras till detta. Däremot ansågs männens egna bristande människo- och kvinnosyn vara en bidragande orsak till människohandel i sexuellt syfte, snarare än att detta

drabbat männen negativt som var fallet då kvinnor och denna kategori knöts samman av respondenterna. Återigen är det männen som målas ut som personer med undermålig medmänsklighet och som utan samvetsqual klarar av att behandla en annan person helt utan respekt och dignitet i och med handel med människor. Se tabell 7.

Av 11.21 % (n=13) av deltagarna valde ordet ”stark” då de beskriver män i sina svar. Se tabell 7. Detta ofta i förhållande till kvinnan som ansågs vara svagare och mindre förmögen att försvara sig själv både fysiskt och psykiskt. En deltagare kommenterade männens styrka på detta vis:

“Könsmaktsordningen upprätthåller idén om att mannen är starkare och värd mer och därför har rätt till att skaffa sig det han vill, i detta fall sex.”

Männen beskrevs som den part som ”köper” sexuella tjänster av 42.24 % (n=49) deltagare , då det fanns en uppfattning bland respondenterna att männen oftare köper sex än säljer. Se tabell 7.

5.5.5 Neutral inställning till kön

I vissa respondenters svar framgick det inte huruvida respondenten lade några värden i eller tilldelade ett specifikt kön egenskaper genom de ord som vi kategoriserat. Dessa var 21 stycken deltagare och vi valde att kategorisera dessa för sig. Se tabell 8.

Tabell 8 (n=21) Könsroller: Könsneutralt

Ord	Utnyttjar		Utnyttjas		Offer		Makt/Dominans		Undergivenhet		Förövare		Människosyn/Kvinnosyn		Tillfredsställa motsatt kön		Stark		Svag	
	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%
	-	-	-	-	-	-	6x	28,57	-	-	-	-	6x	28,57	-	-	-	-	-	-

Ord	Ojämlighet		Mörkertal		Etnicitet		Samhällsklass		Beroendeställning		Utomlands		Psykisksjukdom/Böjelse		Vet ej		Köper		Säljer	
	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%	Σ	%
	6x	28,57	1x	4,76	1x	4,76	5x	23,81	-	-	2x	9,52	3x	14,29	1x	4,76	2x	9,52	-	-

Kapitel 6 - Analys

I det här kapitlet kommer vår data analyseras med hjälp av den socialistiska feminismen och därefter utvecklas genom att applicera normmodellen och på så sätt få fram vilka sociala normer som finns i vår sociala närmiljö kring de sociala maktstrukturerna inom människohandel i sexuellt syfte, i Sverige år 2015.

Socialistisk feminism

Vi kommer här att applicera den socialistiska feminismen som ett verktyg för att analysera varför dessa generaliseringar i inställningar kring de sociala maktförhållandena inom människohandel i sexuellt syfte i Sverige finns bland våra respondenter.

Kön

Majoriteten av våra respondenter pekar ut män som både förövare - det vill säga den som handlar med människor - och den som köper sexuella tjänster, medan kvinnor oftast framställs som offer. Kvinnan var den som angavs vara mest utsatt och undergiven mannens dominant natur av majoriteten av deltagarna som svarade på frågorna relaterade till denna problematik. Socialistiska feminister menar att förklaringen till detta ligger i den ojämnt fördelade makten mellan könen, där mannen anses vara den dominant och kvinnan den undergivna (Renzetti, 2012: 135).

I fallet med sociala maktstrukturer inom människohandel i sexuellt syfte likställs kvinnors sexualitet vid ett arbete och utnyttjas (Lorber, 2009). Flera av våra respondenter angav dessutom känslan av makt över en annan människa som anledning att köpa sex. Detta påvisar att det finns en föreställning om att denna mellan könen ojämnt fördelade makt spelar in vid sexköp, även hos våra respondenter. Sexköp blir i den här studien en definition på hur kvinnors kropp sexualiseras och blir ett arbete.

Bristfällig medmänsklighet och nedvärderande kvinnoosyn ansågs även av våra respondenter vara en grundläggande förutsättning för att den här typen av maktutövning ska kunna ske i samhället. Respondenterna angav i sina svar att problem med relationer, bristande social förmåga och bristande sexuell tillfredställelse är anledningar till att människor köper sex. Här kan vi se att de sociala maktstrukturerna och den ojämnt fördelade makten i samhället, enligt respondenterna, gör att sexköpare bortser från värdet i andra människor vid köp av sex.

Etnicitet

Etnicitet är ett annat område där ojämlikhet skapar problem i samhället (Renzetti, 2012: 135). I vår enkät tillfrågades respondenterna huruvida etnicitet kan spela någon roll vid människohandel i sexuellt syfte. I svaren kan utläsas att etnicitet tilldelades betydelse av vissa av respondenterna. Offret, det vill säga ofta kvinnan, utmålades många gånger som den av annan etnisk bakgrund. I rapporten *Prostitution i Norden* (Holmström & Skilbrei, 2008:383)

skrivs det att polisen ser en ökning av utländska kvinnor som prostituerar sig i Sverige. Det här har vi inte lagt några värderingar vid i vår analys då vi benämner offer för människohandel i sexuellt syfte som ofta transporterade från andra länder innan de säljs i Sverige i enkätens tillhörande missivbrev (Bilaga 1).

Det var dock i samma anda också vanligt att kunderna som köper sex av offren beskrevs vara av svensk härkomst enligt den insamlade empirin. Det var även många av våra deltagare som menade att etnicitet inte alls spelade roll varken för offer eller förövare. I detta fall menade respondenterna ofta att människor av alla etniciteter kan drabbas, därför spelar etnicitet ingen större roll vid människohandel i sexuellt syfte.

Att tolka detta utifrån den socialistiska feminismen kan ge vissa svar på varför tendensen att svara på det här sättet finns hos respondenterna, trots att teorin här har sina brister. Den socialistiska feminismen anses behöva lägga mer fokus på heterogeniteten bland kvinnor och etnicitetens samspel med de andra faktorerna samhällsklass och kön (Renzetti, 2012: 135). Det kan här tolkas som en spegling av våra respondenters antydningar att utelämna eventuell vikt vid etnicitet i sina svar. Många deltagare menar att etnicitet skulle ha mindre att göra med människohandel i sexuellt syfte än vad kön och klass har. Här ser vi därför ytterligare en parallell till teorin.

Samhällsklass

Samma frågor dyker upp då deltagarna i sina svar diskuterar samhällsklass. I samband med att kvinnor nämns som offer och män som förövare nämns också klass och ekonomiska tillgångar. Offret uppfattas av våra respondenter som en ekonomiskt utsatt kvinna, med bristande sociala skyddsnät omkring sig. Hon luras därefter in i prostitution av en man som lovar jobb och därmed en möjlighet att försörja sig, eller som helt enkelt inte har något annat val än att låta sig bli såld för att överleva. Kapitalismen leder här till att utsatta grupper i samhället kan utnyttjas och den manliga dominansen över politisk-ekonomiska förhållanden påverkar möjligheterna för kvinnor ur lägre klasser att stå på samma grund som män då det kommer till att försörja sig (Renzetti, 2012: 133ff).

Anonymiteten i storstäderna, samt bristen på den i småstäderna på grund av bekantskap bland invånarna nämndes även av våra respondenter. Detta togs även upp i samband med samhällsklass då vissa av respondenterna menade på att svårt utsatta människor hade utmärkt sig i större grad i småstäderna där invånarna tenderar att känna varandra i större utsträckning.

Bilden av den som köper sex av dessa människohandlade kvinnor är istället en man ur medel- eller överklassen som anser sig ha rätt till en annan människas kropp så länge den erbjuds mot betalning. Respondenterna skriver i sina svar att dessa män från de övre samhällsklasserna ser sexköp som en utväg ur tristess och stillastående äktenskap. Att betala för sexuella tjänster ansågs även vara en egoistisk chans att uppnå tillfällig spänning i vardagen.

Här håller den socialistiska feminismen med marxismen om att skillnader mellan klasser är en viktig utgångspunkt när man undersöker samhällsproblem på grund av olikvärdig uppdelning av makten i samhället (Gordon, 2013). Genom att utgå från den socialistiska feminismen är respondenternas generaliserande svar föga förvånande. Respondenterna påvisar i sina svar att personer ur högre samhällsklass förväntas ha socialt övertag över individer från lägre samhällsklasser. Enligt respondenterna är dessa personer medvetna om den makt i samhället de besitter och använder den till sitt förfogande genom att i detta fall betala för sexuella tjänster.

För att samhället i stort, vilket även inkluderar våra respondenter, ska kunna undanröja denna problematik behövs en deltagande demokrati enligt den socialistiska feminismen. Ett engagemang bland alla medborgare i ett samhälle är av stor vikt för att nå jämlikhet mellan alla grupper i samhället (Gordon, 2013).

Normmodellen

Här kommer vi att applicera normmodellen på den analys som gjorts ovan utifrån den socialistiska feminismen. Det vi kunnat utläsa av analysen av vår empiri genom socialistisk feminism är att den sociala normen är att de sociala maktstrukturerna spelar stor roll vid människohandel i sexuellt syfte i vår studie. Synen på könsroller, samhällsklass och till viss del även etnicitet i vår sociala närmiljö är i det här fallet avgörande för de sociala normerna kring de sociala maktstrukturerna inom människohandel i sexuellt syfte. I vår studie har vi dock kunnat fastställa att våra respondenter anser att detta är en negativ utveckling i samhället och bestraffar därför dem som följer den sociala normen, snarare än de som bryter mot den. Nedan ska vi närmare redogöra för hur den sociala normen kring detta, enligt vår sociala närmiljö, är uppbyggd.

Vilja

Det som skapar ojämlikhet i samhället och i förlängningen gör att orättvisor inom de sociala maktstrukturerna får styra är dominans. Män dominerar över kvinnor, överklassen över de

lägre klasserna och personer av olika etniska bakgrunder besitter olika status i samhället (Renzetti, 2012: 133ff). I den här studien är detta grundläggande värderingar som gör att den sociala normen som säger att de sociala maktstrukturerna styr inom människohandel i sexuellt syfte existerar. Otillräcklig och bristfällig människo-och kvinnosyn är enligt våra respondenter en viktig del av att denna sociala norm upprätthålls. Det faktum att ojämlikheterna inom de sociala maktstrukturerna styr så pass mycket i vårt samhälle ses dock som förkastligt av våra respondenter. Vi kan se att deltagarna lägger negativt värde vid utnyttjandet av kvinnors kroppar och mäns förtryck av den påstått svagare kvinnan. Här kan man se att drivkraften att upprätthålla den sociala normen finns i samhället, som den socialistiska feminismen redogjort för (Daly & Chesney-Lind, 1988: 504; Renzetti, 2012:135), inte hos våra respondenter som tvärtom bestraffar denna typ av värdering.

Kunskap

Vi kan se att en överhängande majoritet av våra respondenter är medvetna om att brottet existerar, att det är vanligt förekommande och att de sociala normerna kring sociala maktstrukturer inom människohandel i sexuellt syfte finns. Deltagarna anser också att efterfrågan på sexköp är stor i Sverige, även om största delen svarade att de inte kände någon som köpt sex i landet. Detta visar på att respondenterna har en grundläggande kunskap och kännedom om brottets läggning, vilka konsekvenser det kan komma att få för en utsatt individ samt vilka som drabbas.

Den information angående människohandel i sexuellt syfte respondenterna har tillgång till kommer mestadels från olika medier, nämligen dokumentärer, nyhetsinslag och tidningar. Deltagarna uppger själva i sina svar att den kunskap de har om själva brottet är bristande men vi kan se att kunskapen om de sociala maktstrukturernas påverkan existerar hos våra respondenter. Detta kan inom normmodellen ses som en "tyst kunskap" (Hydén, 2002: 285f), då denna kunskap återspeglar de sociala maktstrukturernas påverkan på samhället i stort (Renzetti, 2012: 133ff).

Systemvillkor och möjligheter

Den bristfälliga medmänskligheten och bristen på en god kvinnosyn möjliggör, enligt den socialistiska feminismen (Renzetti, 2012: 133ff) och våra respondenter, de sociala maktstrukturernas påverkan på samhället och därmed även människohandel i sexuellt syfte. Patriarkala och kapitalistiska klassförhållanden främjar denna sociala norms förankring i samhället då de understödjer detta (Renzetti, 2012: 133ff).

Flera av våra respondenter antog att människohandel i sexuellt syfte förekom mest i storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö. Möjligheten att socialt bestraffa andra personer blir svårare ju större staden är, då fler människor skapar större anonymitet i samhället. Därav tenderar den informella sociala kontrollen att brista. Som Vago (2012) nämner är den här typen av sociala sanktioner lättare att genomföra i mindre samhällen där människor tenderar att känna varandra närmare och den informella sociala kontrollen på så vis är starkare (Vago, 2012: 195).

Storstäder i det här fallet blir en möjlighet att upprätthålla den sociala normen där starka sociala maktstrukturer får styra. Detta då social och ekonomisk utsatthet smälter in i stora folkmängder och inte kan bestraffas på samma sätt som i en småstad.

Kapitel 7 – Slutsatser och diskussion

Syftet med denna studie har varit att undersöka hur den generella uppfattningen ser ut rörande människohandel i sexuellt syfte, samt öka medvetenheten kring ämnet. Ämnet är viktigt att belysa då Sverige strävar efter ett jämställt samhälle (Bucken-Knapp, Karlsson & Persson-Strömbäck, 2010: 182), vilket gör att studien är av intresse för att se till hur uppfattningen kring brottet faktiskt ser ut i Sverige år 2015. För att besvara studiens syfte har vi frågat oss hur respondenterna beskriver sin syn på människohandel i sexuellt syfte och vilka sociala normer som framträder ur respondenternas svar. Vi har även frågat respondenterna hur deras syn på de sociala maktstrukturerna kön, samhällsklass och etnicitet i förhållande till människohandel i sexuellt syfte ser ut, samt om det i respondenternas svar går att finna stöd för teorin socialistisk feminism.

De slutsatser vi kommit fram till och som svarar på vår frågeställning är att den sociala normen i vår studie är att sexköp inte är socialt accepterat enligt våra respondenter, samt att de sociala maktstrukturerna har en stark påverkan vid människohandel i sexuellt syfte. Synen på könsroller, samhällsklass och till viss del etnicitet är i detta fall avgörande för de sociala normerna kring de sociala maktstrukturerna som rör människohandel i sexuellt syfte. Däremot är respondenternas inställning till detta negativ, då de anser att det bidrar till en negativ utveckling i samhället, vilket gör att de bestraffar dem som följer den sociala normen angående de sociala maktstrukturerna. Det ser vi till exempel då respondenterna förkastar att kvinnor och ekonomiskt utsatta är de som oftast faller offer för människohandel i sexuellt

syfte, trots att detta är ett uttalat problem i samhället enligt den socialistiska feminismen (Renzetti, 2012: 129ff; Gordon, 2013). Bland våra respondenter kopplas den sociala maktstrukturen kön ofta samman med mannens dominans över den undergivna kvinnan. Bristen på medmännisklighet är enligt våra respondenter en grundläggande förutsättning för att denna typ av makt ska förekomma.

Respondenterna förkastar dem som går emot den sociala normen att man inte ska köpa sexuella tjänster och utnyttja människor som har det sämre ställt i samhället. Detta visar på en strävan efter jämställdhet i vår urvalspopulation och överensstämmer med Sveriges strävan efter ett jämställt land i frågan kring människohandel i sexuellt syfte enligt Bucken-Knapp, Karlsson & Persson-Strömbäck (2010: 182). Den socialistiska feminismen visar även på att det som skapar ojämlikhet i samhället - och på så vis gör att orättvisor och ojämlikhet inom de sociala maktstrukturerna får styra - är dominans. Män dominerar över kvinnor, överklassen över de lägre klasserna och personer av olik etnisk bakgrund besitter olik samhällsstatus (Renzetti, 2012:133ff). Vi kan i vår studie se att detta är grundläggande värderingar som gör att den sociala normen gällande maktstrukturerna styr inom människohandel i sexuellt syfte.

Den bristfälliga medmänniskligheten och nedvärderande kvinnosynen möjliggör enligt den socialistiska feminismen (Renzetti, 2012: 133ff) och våra respondenter, de sociala maktstrukturernas påverkan på samhället. Patriarkala och kapitalistiska klassförhållanden främjar den sociala normens förankring i samhället då de understödjer detta (Renzetti, 2012: 133ff), vilket våra respondenter anser är förkastligt.

Deltagarna lägger som nämnt tidigare, negativt värde vid utnyttjandet av kvinnors kroppar och mäns förtryck av den påstått svagare kvinnan. Drivkraften att upprätthålla den sociala normen finns med andra ord i samhället (Daly & Chesney-Lind, 1988: 504; Renzetti, 2012:135), dock är detta något våra respondenter förkastar.

Vad vi kommit fram till framgår tydligt då den sociala normen krockar med respondenternas syn på vad som är rätt och fel. Deltagarna fördömer dem som upprätthåller den sociala normen kring de sociala maktstrukturerna i samhället, då de anser att handlandet är förkastligt. De olika värderingarna hos respondenterna gällande män och överklass som dominerande över kvinnor och lägre klasser utgör viljan i normmodellen. Våra respondenter har kunskap om att brottet existerar samt att de sociala maktstrukturerna spelar in vid människohandel i sexuellt syfte. De sociala maktstrukturernas påverkan på samhället i stort

(Renzetti, 2012: 133ff) utgör, enligt Hydén, en tyst kunskap (Hydén, 2002: 285f). Denna tysta kunskap påvisar våra respondenter i sina svar genom att uppvisa en medvetenhet kring de sociala maktstrukturernas existens och påverkan vid människohandel i sexuellt syfte i Sverige.

Vi kunde i våra deltagares svar se att kön och samhällsklass ansågs vara de viktigaste sociala maktstrukturerna inom människohandel i sexuellt syfte. När det kom till etnicitet menade respondenterna att det inte har någon inverkan på vilken etnicitet individen hade, då de menade att alla etniciteter kan drabbas när det kommer till människohandel i sexuellt syfte. Denna sociala maktstruktur har därav, enligt våra respondenter, ingen större roll när det kommer till maktövertag. Dock ställer vi oss frågande till denna aspekt då Rikspolisstyrelsen (2014) tar upp att de kvinnor som polisen mötte, som fallit offer för människohandel i sexuellt syfte under 2013, framförallt var från Rumänien, Bulgarien, Ungern, Litauen och Nigeria. Kvinnorna kommer ofta från liknande otrygga bakgrunder vars hemländer ofta begränsar kvinnornas rättigheter. De har ofta råkat ut för ekonomisk utsatthet, diskriminering och fysiskt, psykiskt och sexuellt våld (Rikspolisstyrelsen, 2014: 16ff). Den socialistiska feminismen menar att fokus ligger på kön, etnicitet och klass, när det kommer till att kvinnor utnyttjas. Alltså spelar etnicitet, enligt den socialistiska feminismen, en stor roll när det kommer till diskrimineringen av kvinnorna (Renzetti, 2012: 133ff). Med andra ord går det inte, som flertalet respondenter i studien gjort, att bortse från faktorn etnicitet, då de flesta kvinnorna kommer från mindre välbärgade länder (Rikspolisstyrelsen, 2014: 16ff) och därav har valts ut av orsaken att de redan är utsatta i samhället.

Att respondenterna kopplade samman samhällsklass och den informella sociala kontrollen i små- och storstäder fann vi intressant. Detta då det kan ses som ett tecken på att den informella sociala kontrollen (Vago, 2012: 195) är förankrad i samhället och på så vis kan påverka inflytandet av de sociala normerna kring de sociala maktstrukturerna i olika samhällen. Den bristande informella sociala kontrollen (Vago, 2012: 195) är en möjlighet att upprätthålla den sociala normen (Hydén, 2002: 283) där sociala maktstrukturer får styra (Renzetti, 2012: 129ff) då social och ekonomisk utsatthet smälter in bättre i storstäder än småstäder, enligt våra respondenter. Detta på grund av svårigheten att bestraffa i mer anonyma samhällen (Vago, 2012: 195).

Respondenterna påvisar även i sina svar att individer ur högre samhällsklass förväntas ha ett socialt övertag över individer från lägre samhällsklasser. Enligt våra deltagare ska dessa personer även vara medvetna om den makt de besitter i samhället och därav använder den till sitt förfogande genom att i detta fall betala för sexuella tjänster. Den socialistiska feminismen menar att skillnader mellan klasser är en viktig utgångspunkt när det kommer till att undersöka samhällsreliga problem. Detta på grund av den olikvärda maktuppdeleningen i samhället (Gordon, 2013). Här anser vi att det är intressant att respondenterna lagt stor vikt vid makten den högre samhällsklassen besitter över de individer som kommer från lägre samhällsklasser. Detta då de flesta inte reflekterat kring etniciteten hos offret och att denna komponent, som nämns i socialistiska feminismen, inte är av värde enligt våra respondenter. Respondenterna ansåg dock att etnicitet har större betydelse när det kom till förövaren. Detta då de trodde att fler män av svensk härkomst köper sexuella tjänster, vilket visar på att etniciteten ändå spelar roll vid maktövertag. Vi har här tolkat detta som att respondenterna implicit förutsätter att kvinnan som utsätts för människohandel i sexuellt syfte är från ett mindre välbärgat land eller tillhör en lägre klass.

När det kom till kön menade respondenterna på att kvinnan var undergiven mannen och dennes dominant natur, vilket resulterade i att i de flesta fall ansågs mannen vara förövaren och kvinnan offret för människohandel i sexuellt syfte. Förklaringen till detta, enligt socialistiska feminismen, är den ojämnt fördelade makten mellan könen. Mannen anses, precis som deltagarna svarat, vara dominant, medan kvinnan anses vara undergiven (Renzetti, 2012: 135). Kvinnans kropp och sexualitet likställs inom människohandel i sexuellt syfte vid ett arbete som utnyttjas (Lober, 2009). Detta är något som våra deltagare också reflekterade över i sina svar då flertalet ansåg att makt över en annan människa var en anledning till att köpa sex.

Vi kan alltså se att alla tre komponenter som tagits upp är av vikt och samspelar när det kommer till de sociala maktstrukturerna, enligt den socialistiska feminismen. Det går mer andra ord inte att isolera en komponent, utan alla krävs oftast i teorin socialistisk feminism (Gordon, 2013; Renzetti, 2012: 133ff). Deltagarnas uppfattningar överensstämmer med den socialistiska feminismen förutom till viss del när det kommer till etnicitet. Det är intressant att se att respondenterna inte lägger någon större vikt vid etniciteten gällande offret, då de anser att alla kan drabbas av detta brott. Tyvärr är det så att människor från mer utsatta samhällsskikt i större utsträckning utsätts för människohandel i sexuellt syfte och precis som

nämnts är dessa människor oftast från mindre välbärgade länder där individerna redan är utsatta sedan tidigare och deras rättigheter är begränsade (Rikspolisstyrelsen, 2014: 16ff). Respondenterna har dock svarat att de tror att flertalet personer som köper sex är män av svensk härkomst tillhörande högre samhällsklasser. Ovanstående aspekter visar på att vikten av de sociala maktstrukturerna enligt den socialistiska feminismen till stor del överensstämmer med våra respondenters uppfattningar kring människohandel i sexuellt syfte då deras uppfattningar gällande samhällsklass, kön och till viss del etnicitet stämmer överens med teorin (Gordon, 2013; Renzetti, 2012: 133ff).

7.1 Framtida forskning

Vad vi skulle tycka är intressant att forska vidare om kring området är en utredning där vi ser till de olika leden som skapas i vår sociala närmiljö, det vill säga våra vänner, våra vänners vänner och så vidare. Detta för att se om och hur våra sociala normer tenderar att ändras ju längre bort från vår egen sociala närmiljö vi kommer.

Några andra idéer till framtida studier kring ämnet är att undersöka fenomenet genom ett genusperspektiv för att få ut fler nyanser kring deltagarnas svar, tycker män och kvinnor lika? Slutligen kunde det vara av vikt att göra en komparativ studie där man jämför människohandel med andra länder, detta då vi tror att det finns mycket att lära av varandra och den typen av studier.

Det har varit både spännande och fängslande att ta del av de inställningar våra respondenter haft kring människohandel i sexuellt syfte vid studiens utförande. Att detta fenomen är så omfattande är skrämmande och fruktansvärt tragiskt. Det går inte att sätta sig in i de trauman som offren upplever vid människohandel i sexuellt syfte. Med studien önskar vi sprida kunskap kring ett forskningsområde som vi hoppas kommer uppmärksammas än mer i större utsträckning i framtiden.

Referenser

Böcker

- Aubert, V. (1976). *Rettens sociale funksjon*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2., [rev.] uppl. Malmö: Liber
- DeKeseredy, W. S., & Dragiewicz, M. (red.) (2012). *Routledge Handbook of Critical Criminology*. London: Routledge
- DeKeseredy, W.S., & Dragiewicz, M. (2012). *Introduction: Critical criminology: past, present, and future*. I DeKeseredy, W.S., & Dragiewicz, M. (red.), *Routledge handbook of critical criminology*. London: Routledge.
- DeKeseredy, W. S., & Perry, B. (2006). *Introduction: The never-ending and constantly evolving journey*. I DeKeseredy, W.S. & Perry, B. (red.), *Advancing critical criminology: Theory and application* (s. 1-8). Lanham, MD: Lexington Books.
- DeKeseredy, W.S., & Schwartz, M. D. (1996). *Contemporary criminology*. Belmont, CA: Wadsworth. (se Routledge Handbook of Critical Criminology, 2012: 1-12)
- Engdahl, O. & Larsson, B. (2011). *Sociologiska perspektiv: grundläggande begrepp och teorier*. 2., [uppdaterade] uppl. Lund: Studentlitteratur
- Friedrichs, D. O. (2009). *Critical criminology*. In J. Miller, M. (red.), *21st century criminology: A reference handbook, volume 1* (s. 210-218). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Gibbs, J. P. (1981). *Norms, Deviance and Social Control*, Elsevier, New York.
- Holsti, O. R. (1969). *Content analysis for the social sciences and humanities*. Reading, Mass.: Addison-Wesley
- Hydén, H. (2002). *Normvetenskap*. Lund: Sociologiska institutionen, Univ.
- Lorber, J. (2009). *Gender inequality: Feminist theory and politics*. New York: Oxford University Press.
- Mathiesen, T. (2005). *Rätten i samhället: [en introduktion till rättssociologin]*. Lund: Studentlitteratur
- Messerschmidt, J. W. (1986). *Capitalism, patriarchy, and crime: Toward a socialist feminist criminology*. Totowa, NJ: Rowman & Littlefield. (se Routledge Handbook of Critical Criminology, 2012: 1-12).
- Renzetti, C. M. (2012). *Feminist perspectives in criminology*. I DeKeseredy, W.S., & Dragiewicz, M. (red.), *Routledge handbook of critical criminology*. London: Routledge.
- Shelley, L. I. (2010). *Human trafficking: a global perspective*. Cambridge, [UK]: Cambridge University Press

Stubbs, J. (2008). *Critical criminological research*. I Anthony, T. & Cunneen, C. (red.), *The critical criminology companion* (s. 6-17). Annandale, NSW: Hawkins Press.

Thurén, T. (2007). *Vetenskapsteori för nybörjare*. 2., [omarb.] uppl. Stockholm: Liber

Vago, S. (2012). *Law and society*. 10th ed. Upper Saddle River, N.J.: Pearson Prentice Hall

Artiklar

Beardsworth, A. (1980). Analysing press content: Some technical and methodological issues. *Sociology of journalism and the press*. Keele: Keele University Press

Bucken-Knapp, G., Karlsson, J. & Persson-Strömbäck, K. (2010). Security, Equality and the Clash of Ideas: Sweden's Evolving Policy Towards the Trafficking of Women for Sexual Purposes *Hum Rights Rev* (2012) 13:167–185. Springer Science & Business Media

Christensen, A. (1996). Skydd för etablerad position – ett normativt grundmönster. I *TfR Tidsskrift för Rettsvitenskap*, nr 4

Coleman, J.S. (1958). Relational analysis: The study of social organization with survey methods. *Human organization*, 16, s. 28-36

Daly, K. & Chesney-Lind, M. (1988). Feminism and Criminology. *Justice Quarterly*, 5, 497-538

Gordon, L. (2013). Socialist Feminism: The Legacy of the "Second Wave" *New Labor Forum* 22(3) 20-28. New York: The Murphy Institute, The City University of New York

Van Dijk, J. & Klerx-Van Mierlo, F. (2014). Quantitative indicies for anti-human trafficking policies: based on reports of the U.S. State Department and the council of Europe *Criminal Law Soc Change* 61:229-250. Dordrecht: Springer Science & Business Media

Young, J. (1988). Radical criminology in Britain: The emergence of a competing paradigm. *British Journal of Criminology*, 28, 159-183.

Rapporter

Brottsförebyggande rådet (Brå). (2008). *Sexuell människohandel: en fråga om tillgång och efterfrågan*. Rapport 2008:24. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Holmström, C. & Skilbrei, M-L. (red.) (2008). *Prostitution i Norden (Forskningsrapport 2008:604)*. Köpenhamn: Nordiska Ministerrådet

Rikspolisstyrelsen (2014). *Människohandel för sexuella och andra ändamål (Lägesrapport 15)*. Stockholm: RPS Tryckeri.

Secretariat of the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings (GRETA) (2014). *Report concerning the Implementation of the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings* (GRETA (2014)11). Strasbourg, Frankrike: Council of Europe

United Nations Office on Drugs and Crime (2009). *Global report on trafficking in human beings 2009*. Vienna: UNODC

Westerberg, B. & Sundell, K. (2008). *Interventioner mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål - En systematisk kartläggning med kompletterande intervjuer av svenska insatser* (Institutet för utveckling av metoder i socialt arbete, 2008-112-4). Stockholm: Socialstyrelsen

Avhandlingar

Westerstrand, J. (2008). *Mellan mäns händer: kvinnors rättssubjektivitet, internationell rätt och diskurser om prostitution och trafficking*. Diss. Uppsala: Uppsala universitet

Författningar

Brottsbalken (1962:700), varav omnämnda lagrum är 4 kap. 1 a § (2010:371)

Propositioner

Utrikesdepartementet (2004). *Tilläggsprotokoll om förebyggande, bekämpande och bestraffande av handel med människor, särskilt kvinnor och barn, till Förenta nationernas konvention den 15 november 2000 mot gränsöverskridande organiserad brottslighet* (Regeringens proposition 2003/04:11). Stockholm: Regeringskansliet

Betänkanden

Utrikesutskottet (2005/06) *Utrikesutskottets betänkande 2005/06: UU6 Europarådet*.

Internetsidor

Brottsoffermyndigheten (2014). *Människohandel*. <http://www.brottsoffermyndigheten.se/default.aspx?id=1724> [Hämtad 29.04.2015]

ECPAT (2013). *Internationell lagstiftning*. <http://www.ecpat.se/internationell-lagstiftning> [Hämtad 27.04.2015]

Polisen (2014). *Sexualbrott - Lagar och fakta*. <https://polisen.se/Lagar-och-regler/Om-olika-brott/Fakta-om-sexualbrott/> [Hämtad 29.04.2015]

Polisen (2015). *Människohandel - lagar och fakta*. <https://polisen.se/Lagar-och-regler/Om-olika-brott/Fakta-om-manniskohandel/> [Hämtad 27.04.2015]

The International Labour Organization (2015). *Forced labour, human trafficking and slavery*. <http://www.ilo.org/global/topics/forced-labour/lang--en/index.htm> [Hämtad 23.04.2015]

The International Organization for Migration (2015). *Countertrafficking*.
<http://www.iom.int/counter-trafficking> [Hämtad 23.05.2015]

UNDOC (2009). *Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime*. <http://www.unodc.org/unodc/en/treaties/CTOC/countrylist-traffickingprotocol.html> [Hämtad 15.05.2015]

UNICEF (2013). *Handel med barn*. <https://unicef.se/fakta/handel-med-barn> [Hämtad 19.05.2015]

United Nations. *The Universal Declaration of Human rights* (u.å.). <http://www.un.org/en/documents/udhr/index.shtml#a4> [Hämtad 22.04.2015]

U.S. Department of State (2014). *Trafficking in Persons Report*.
<http://www.state.gov/documents/organization/226844.pdf> [Hämtad 27.04.2015]

U.S. Department of state (u.å.), *Country Narratives*.
<http://www.state.gov/documents/organization/226848.pdf> [Hämtad 27.04.2015]

Bilaga 1

Missivbrev och enkät som delats på Facebook.

Människohandel i sexuellt syfte

0 %

Vi är två kriminologistudenter som skriver vårt examensarbete. Arbetet handlar om människohandel i sexuellt syfte/trafficking, vilket innebär att en person - oftast mot sin vilja - blir transporterad över landsgränser för att utnyttjas sexuellt. Vi vill med vårt arbete granska vilka de rådande sociala normerna kring människohandel i sexuellt syfte är. För att samla in information till vårt arbete har vi valt att använda oss av en enkät.

Enkäten består av 13 öppna frågor som besvaras kortfattat. Deltagandet är helt anonymt och tar ca 10 min.

Stort tack på förhand!
Rebecca & Anna

Människohandel i sexuellt syfte

50 %

Kön?

Kvinna Man

Ålder?

Under 18 19-25 26-35 36-50 51-65 66+

Sysselsättning: (ex. arbetar, studerar, arbetslös)

Har Du hört talas om trafficking innan?

ja
 nej

Hur vanligt tror Du att människohandel i sexuellt syfte är i Sverige?

Har Du någon gång upplevt tecken på att människohandel i sexuellt syfte är synligt i Sverige?

ja
 nej

Om ja - På vilket sätt?

Känner Du någon som har köpt sex i Sverige?

ja
 nej

Hur stor efterfrågan på sexköp tror Du att det finns i Sverige?

Av vilka anledningar tror Du folk köper sex?

Tror Du att etnicitet och samhällsklass har betydelse vid människohandel i sexuellt syfte?

- ja
- nej

Motivera ditt svar:

På vilket sätt tror Du att könsrollerna spelar in i människohandel kring sexuella ändamål?

Bilaga 2

KODNINGSMALL ORD

Kodningsmall 1
(Fråga 3, 5, 9, 13a)
Arbetar
Studerar
Sjukpensionär
Sjukskriven
Pensionär
Arbetsökande
Föräldraledig
Mycket stor
Relativt stor
Stor
Liten
Relativt liten
Mycket liten

Storstäder (Sverige)
Andra länder
Vanligare än vad man tror
Inte alls
Det spelar roll
Vanligare i storstäder
Mycket vanligt
Relativt vanligt
Vanligt
Relativt ovanligt
Mycket ovanligt
Ovanligt
Vet ej

Kodningsmall 2
(Fråga 13b)

Kvinna/Man: Offer/Förövare
Kvinna/Man/Inget kön angett:
Utnyttjar
Utnyttjas
Offer
Makt/Dominans
Undergivenhet
Förövare
Människosyn/Kvinnosyn
Tillfredsställa motsatt kön
Stark
Svag

Ojämlighet
Mörkertal
Etnicitet
Samhällsklass
Beroendeställning
Utomlands
Psykisk sjukdom/Böjelser
Köper
Säljer
Vet ej

Kodningsmall 3
(Fråga 7,10,12)

Storstäder (Sverige)
Kvinnor
Män
Språk/Etnicitet
Prostitution/Gatan
Internet
Arbete
Media
Trafficking/Offer
Vänner/Bekanta
Erbjudande om sexuella tjänster
Människosyn/Kvinnosyn
Spänning/Tristess
Lättillgänglighet/Bekvämt/Kravlöst
Sexuell tillfredsställelse/Ej tillgång till partner
Depression/Psykisk sjukdom/Sexmissbruk/Olycklig
Fantasier/Böjelser/Avvikelser
Oattraktiv/Fysiska hinder
Problem med relation/Bristande självkänsla
Makt/Sadism

Sociala förbindelser och bristen på
Arbetsklass
Förmögenhet/Överklass
Utomlands
Internet
Alkoholpåverkan
Riskfritt från upptäckt
Svenska medborgare
Ekonomisk utsatthet
På falska grunder
Utomlands
Storstäder (Sverige)
Moral/Etik
Förmögenhet/Överklass
Fattigdom
Arbetsklass
Social utsatthet
Annan etnisk bakgrund
Riskbenägenhet
Familj/Försörjning
Vet ej